

Santeri Kero

**OIKEUTTAMISEN TAVAT HELSINGIN
SANOMIEN MIELIPIDEKIRJOITUKSISSA
EUROOPAN KOMISSION
ENNALLISTAMISASETUKSESTA**

Johtamisen ja talouden tiedekunta

Pro Gradu -tutkielma

Huhtikuu 2023

TIIVISTELMÄ

Santeri Kero: Oikeuttaminen tavat Helsingin Sanomien mielipidekirjoituksissa Euroopan komission ennallistamisasetuksesta

Pro Gradu -tutkielma

Tampereen yliopisto

Hallintotieteiden tutkinto-ohjelma, ympäristöpolitiikka ja aluetiede

Huhtikuu 2023

Tässä tutkielmassa käsitellään Euroopan komission ennallistamisasetuksesta käytyä julkista keskustelua. Julkisen keskustelun näyttämönä toimivat Helsingin Sanomissa julkaistut mielipidekirjoitukset ja niiden kommentit. Tavoitteena tutkielmassa on selvittää, minkälaisia oikeuttamisen tapoja keskustelussa ennallistamisasetuksesta käytettiin, ja minkälaisia eroja ennallistamisasetusta kannattaneiden ja vastustaneiden väliltä löytyi.

Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä toimii Luc Boltanskin ja Laurent Thévenot'n kehittämä oikeuttamisteoria. Oikeuttamisteorian lähtökohtana on rakenteellisen ylhäältä päin havainnoivan sijaan tarkoitus ratkoa ja havainnoida pieniä ja suuria ihmistenvälisiä konflikteja tutkimuskohteen tasolta. Teorian ytimessä ovat oikeuttamiset maailmat. Maailmat ovat arvojen tuottamia tilannekohtaisia sosiaalisia järjestyksiä, joihin perustelut pohjataan julkisuudessa tapahtuvissa kiistoissa. Oikeuttamisen maailmoja voi periaatteessa olla rajattomasti, mutta tässä tutkielmassa hyödynnetään laajasti käytettyä kahdeksan maailman luokittelua. Tässä tutkimuksessa käytettyjä oikeuttamisen maailmoja ovat: teollisuuden maailma, kansalaisuuden maailma, maineen maailma, inspiraation maailma, kodin maailma, markkinoiden maailma, ekologian maailma sekä projektien maailma.

Tutkielman aineisto koostuu Helsingin Sanomien mielipidekirjoituksista, sekä kirjoitusten kommenttipalstoille tulleista kommentteista. Sanomalehdillä on edelleen merkittävä asema julkisen keskustelun näyttämönä: jopa 95 prosenttia suomalaisista lukee sanoma- tai aikakauslehteä viikoittain. Tästä syystä myös Suomen suurin päivälehti, Helsingin Sanomat, voidaan nähdä merkittävänä julkisen keskustelun alustana. Analysoin aineistoa julkisen oikeuttamisen analyysin avulla. Tämä laadullinen metodi on kehitetty suomalaisten Eeva Luhtakallion sekä Tuomas Ylä-Anttilan toimesta juuri oikeuttamisteorian kautta tapahtuvaan julkisen keskustelun analysointiin.

Tutkimuksen analyysin tuloksena löytyneistä oikeuttamisen maailmoista suosituin oli teollisuuden maailma, jossa arvokkaina asioina näyttäytyvät esimerkiksi tieteen tekeminen sekä tehokkuus. Teollisuuden maailman lisäksi suosittuja tapoja oikeuttaa vaade löytyi ekologian ja markkinoiden maailmasta. Tulos selittyy ainakin kompleksisella keskustelunaiheella, jossa teollisuuden maailmaan kuuluvaan tieteeseen vedottiin paljon ja mielipidekirjoituksista valtaosa oli asiantuntijoiden laatimia. Lisäksi tulosta selittää metsätalouden historiallinen asema suomessa sekä median nostama ennallistamisasetuksen hinta. Ekologian maailman oikeuttamista suosi sen sijaan aiheen liittyminen vahvasti tässä oikeuttamisen maailmassa arvokkaan luonnonsuojelun teemoihin.

Avainsanat: Euroopan unioni, ennallistamisasetus, metsäpolitiikka, ympäristöpolitiikka, luonnon monimuotoisuus, oikeuttamisteoria, julkisen oikeuttamisen analyysi, mielipidekirjoitukset, Helsingin Sanomat

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	1
2	AIEMPI TUTKIMUS	5
2.1	Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus	5
2.2	Metsäkeskustelun ja ennallistamisasetuksen taustaa	8
3	OIKEUTTAMISTEORIA JA OIKEUTTAMISEN MAAILMAT	12
3.1	Teollisuuden maailma	14
3.2	Markkinoiden maailma	15
3.3	Kansalaisuuden maailma	16
3.4	Maineen maailma	16
3.5	Inspiraation maailma	17
3.6	Kodin maailma	18
3.7	Ekologian maailma	18
3.8	Projektien maailma	19
4	AINEISTO JA METODOLOGIA	20
4.1	Mielipidekirjoitus julkisen keskustelun näyttämönä	20
4.2	Metodologia	22
4.3	Analyysiyksikön koodaus ja analyysin rakentuminen	24
5	ANALYYSI	27
5.1	Määrällinen analyysi	27
5.2	Mielipidekirjoitusten oikeutusten ja vaateiden sisältöjen analyysi	29
5.2.1	Metsien käytön päätösvalta	30
5.2.2	Metsäteollisuuden ja metsänhoidon kestävyys	33
5.2.3	Metsien tuottama hyvinvointi	35
5.2.3	Väitteiden välinen kiista: ”Suomessa luontokato on syventynyt vuosikymmeniä” vastaan ”luonto ei katoa mutta muuttuu”	36
5.2.4	Ennallistamisen kustannukset	38
5.2.5	Muita kiistoja	40
5.3	Oikeuttamisen jakautuminen kommenttipalstalla	44
6	PÄÄTULOKSET JA POHDINTA	55
	Lähteet:	60

TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1: Esimerkki vaateen jäsentymisestä JOA:ssa.....	23
Taulukko 2: Mielipidekirjoitusten kantojen jakautuminen aineistossa	27
Taulukko 3: Oikeuttamisen maailmojen esiintyvyys aineistossa ristiintaulukoituna	29
Taulukko 4: Leivon (2022) vaateen jäsentyminen	30
Taulukko 5: Jokisen (2022) vaateen jäsentyminen.....	31
Taulukko 6: Pyörälän vaateen jäsentyminen	32
Taulukko 7: Kaipaisen ja Remeksen (2022) vaateen jäsentyminen	32
Taulukko 8: Högmanderin (2022) vaateen jäsentyminen.....	33
Taulukko 9: Salosen (2022) vaateen jäsentyminen	34
Taulukko 10: Kaipaisen ja Remeksen (2022) vaateen jäsentyminen	35
Taulukko 11: Simulan (2022) vaateen jäsentyminen	35
Taulukko 12: Rohwederin ja Suomisen (2022) vaateen jäsentyminen.....	36
Taulukko 13: Simulan (2022) vaateen jäsentyminen	36
Taulukko 14: Kotiahon (ym. 2022) vaateen jäsentyminen.....	37
Taulukko 15: Vänskän (2022) vaateen jäsentyminen.....	38
Taulukko 16: Högmanderin (2022) vaateen jäsentyminen.....	38
Taulukko 17: Rohwederin ja Suomisen (2022) vaateen jäsentyminen.....	39
Taulukko 18: Kotiahon (ym. 2022) vaateen jäsentyminen.....	39
Taulukko 19: Kaipaisen ja Remeksen (2022) vaateen jäsentyminen	40
Taulukko 20: Tompon (2022) vaateen jäsentyminen	41
Taulukko 21: Kotiahon (ym. 2022) vaateen jäsentyminen.....	41
Taulukko 22: Karhusen (2022) vaateen jäsentyminen	42
Taulukko 23: Stenhällin (2022) vaateen jäsentyminen	43
Taulukko 24: Ikosen (2022) vaateen jäsentyminen	44
Taulukko 25: Jalkasen (2022) vaateen jäsentyminen	45
Taulukko 26: Peurasuon (2022) vaateen jäsentyminen	45
Taulukko 27: Hyvösen (2022) vaateen jäsentyminen	46
Taulukko 28: Valkasen (2022) vaateen jäsentyminen.....	47
Taulukko 29: T. Virtasen (2022) vaateen jäsentyminen.....	48
Taulukko 30: Korhosen (2022) vaateen jäsentyminen	48
Taulukko 31: Haapakankaan (2022) vaateen jäsentyminen	49
Taulukko 32: Kuusiston (2022) vaateen jäsentyminen	50
Taulukko 33: E. Virtasen (2022) vaateen jäsentyminen.....	51
Taulukko 34: Pulkisen (2022) vaateen jäsentyminen.....	51
Taulukko 35: Pölläsen (2022) vaateen jäsentyminen	52
Taulukko 36: M. Virtasen (2022) vaateen jäsentyminen.....	53
Taulukko 37: Saikon (2022) vaateen jäsentyminen.....	53
Taulukko 38: Keräsen (2022) vaateen jäsentyminen.....	54

1 JOHDANTO

Tässä tutkielmassa tutkitaan Euroopan komission ennallistamisasetuksesta käydyin julkisen keskustelun oikeuttamista. Ennallistamisasetuksesta käydyin keskustelun pohjana toimii Euroopan komission 22.6.2022 julkaisema ehdotus ennallistamisasetukseksi, jonka tarkoituksen on parantaa luonnon tilaa Euroopan Unionin alueella (Valtioneuvosto 2022).

Julkinen keskustelu aiheesta alkoi Valtioneuvoston eduskunnalle toimittaman U-kirjelmän myötä, jossa on kuvattuna valtioneuvoston yksimielisesti hyväksytty kanta komission tekemään ehdotukseen ennallistamisasetukseksi (Maa- ja metsätalousministeriö 2022a). Keskustelun herääminen juuri U-kirjelmän toimittamisen myötä linkittyi kahden hallituspuolueen, vihreiden ja keskustan, ministereiden julkaistua aiheesta toisistaan poikkeavat tiedotteet. Vihreiden puheenjohtajana sekä ilmasto- ja ympäristöministerinä toiminut Maria Ohisalo julkaisi tiedotteen (Valtioneuvosto 2022), jossa korostui luontokadon pysäyttämisen merkittävyys. Samana päivänä myös Maa- ja metsätalousministerinä toiminut keskustan Antti Kurvinen julkaisi yllättäen oman tiedotteensa (Maa- ja metsätalousministeriön 2022a), jossa korostuikin luontokadon torjunnan sijaan muutokset, joita asetukseen tulisi tehdä. Esiin nostetut muutokset koskivat asetuksen kustannuksia sekä Suomen liikkumavaraa (Junkkari 2022). Kurvisen tiedote politisoi aiheen. Politoistumisen myötä aihe nousi nopeasti laajemmin julkiseen keskusteluun: aiheesta uutisoitiin laajasti mediassa ja oppositiopuolue kokoomus julkisti jättävänsä aiheesta välikysymyksen (Mäkinen 2022). Julkisen keskustelun herääminen johti myös kriisiin hallituksessa, jossa aiemmin yksimielisesti julkaistun U-kirjelmän jälkeen rivit hajosivat ja Sdp:n, keskustan sekä Rkp:n kansanedustajat asettuivat hallituksen linjaa vastaan talous-, ympäristö- ja maa- ja metsätalousvaliokunnissa (Keski-Heikkilä 1.11.2022).

Tutkielman laatimista aloittaessani, vuoden 2023 tammikuussa, oli Euroopan komission ennallistamisasetusta käsittelevä julkinen keskustelu jo ruvennut hiipumaan, eikä sitä koskevia mielipidekirjoituksia enää julkaistu Helsingin Sanomissa joulukuun 2022 jälkeen. Oletettavaa on, että keskustelu käynnistyy kuitenkin uudelleen viimeistään Euroopan Unionin saadessa asetuksen valmiiksi ja voimaan, sillä aiheen voi sanoa jääneen ilman lopputulosta niin julkisen keskustelun kuin Suomen päätetyn linjan osalta. Eduskunnan suuren valiokunnan päättämä Suomen kanta ennallistamisasetukseen oli Vihreiden kansanedustaja Satu Hassin mukaan eräänlainen ”kyllä, mutta” -ratkaisu, Keskustan kansanedustajien nähdessä lopputuloksen enemmänkin ”ei, ellei” -kannan

voittona (Keski-Heikkilä 30.11.2022). Asetus odottaa edelleen ratkaisuaan EU:n pöytien lisäksi Suomen tulevan hallituksen käsissä.

Ennallistamisasetuksen politisoitumisen myötä aiheesta käyty keskustelu muuttui kiinnostavaksi myös tämän tutkielman näkökulmasta. Tässä tutkimuksessa fokus onkin siinä, kuinka julkisessa keskustelussa esiintyneessä keskustelussa perusteltiin erilaisten osapuolten vaatimuksia, eli kuinka nämä vaateet oikeutettiin. Vaateita käsitellään Boltanskin ja Thévenot'n oikeuttamisteorian (2006) näkökulmasta, joka käsitellään tarkemmin luvussa 5. Oikeuttamisteoriaa hyödynnetään tutkimuksessa yhdessä julkisen oikeuttamisen analyysin (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011) kanssa, joka esitellään luvussa 6.2. Kyseisen metodologian ja teorian yhdistelmä antaa hyvät valmiudet tutkia julkisessa keskustelussa esiintyneiden vaateiden moraalisen oikeuttamisen tapoja ja näiden tapojen yhdistelmiä sekä vastapuolen keinoja oikeuttamisten kiistämiseen ja tuomitsemiseen seitsemän oikeuttamisen maailman luoman analyysikehikon kautta (kts. esim. Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Ennallistamisasetuksesta käyty julkinen keskustelu käsitellään tässä tutkimuksessa Helsingin Sanomissa julkaistujen mielipidekirjoitusten, sekä näiden yhteydessä kommenttipalstalla käydyn keskustelun kautta. Aineisto esitellään luvussa 6.1.

Ennallistamisasetuksesta käytyä julkista keskustelua käsitellään tässä tutkimuksessa osana laajempaa suomalaista metsäkeskustelua, johon pureudutaan luvussa 3. Metsäkeskustelua on Suomessa käyty jo pitkään, eikä siihen linkittyvä keskustelu luonnon monimuotoisuuden heikkenevästä tilasta ole sekään enää uusi, sillä kehityksen kääntämiseen on sitouduttu – ja sitoumuksien tavoitteista jääty – jo monesti. Ennallistamisasetuksesta käyty keskustelu oli kuitenkin poikkeuksellisen paljon pinnalla, mikä kertoo Euroopan komission suunnitelmien sohaissien mahdollisesti jotakin itse asetusta suurempaa. Yksi ilmiselvistä vastauksista voisi olla EU:n politisoiva vaikutus keskusteluun. Kansallisvaltion näkökulmasta ulkopuolisen Euroopan Unionin halutaan pysyvän erossa suomalaisten identiteetille tärkeistä metsistä. Toisaalta juuri suomalaisia metsiä Euroopan Unionikin haluaisi asetuksella suojella (monien muiden luontotyyppien lisäksi), eikä enemmistö suomalaista ole eri mieltä; Suomen Gallupin tekemässä tutkimuksessa 86 prosenttia suomalaisista halusi lisätä suojelualueiden määrää nykyisestä. Onkin hyvä kysyä, miten paljon julkisessa keskustelussa painottuu kansalaisten mielipide ja miten paljon keskusteluun vaikuttaa erilaisten tahojen omat intressit sekä median luoma tasapuolisuusharha. Toisaalta on myös luonnollista, että julkisessa keskustelussa painottuvat kriittiset puheenvuorot ennallistamisasetusta kohtaan, sitä kannattavien puheenvuorojen kustannuksella, sillä tarve kritisoida näkemiään epäkohtia voidaan nähdä suurena mielipidekirjoituksen laatimiseen ajavana voimana.

Ennallistaminen on tämän tutkimuksen keskeisimpiä käsitteitä. Lisäksi on tärkeää määritellä, mitä tarkoittaa tutkimuksessa käsitellyn keskustelun aiheena oleva Euroopan komission ennallistamisasetus. Suomen luontopaneelin raportin mukaan ”ekologisella ennallistamisella tarkoitetaan laajasti ottaen elinympäristön palauttamista aiempaan tilaan, yleensä tilanteessa, jossa elinympäristölaikun ekologiset ominaisuudet ovat muuttuneet ihmistoiminnan seurauksena” (Kareksela ym. 2021). EU:n ennallistamisasetus sen sijaan viittaa Euroopan komission 22.6.2022 julkaisemaan ehdotukseen luonnon tilan parantamista koskevaksi asetukseksi, jolla pyritään Euroopan Unionin biodiversiteettistrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Asetuksessa edellytetään toimeenpanon osalta luonnonhoitoa monenlaisissa luontotyypeissä, kuten metsissä, soilla ja sisävesissä. EU:n biodiversiteettistrategiassa pyritään luontokadon pysäyttämiseen ja monimuotoisuuden kasvattamiseen vuoteen 2030 mennessä. Ennallistamisasetuksen valmistelu on edelleen kesken ja seuraava askel Suomen osalta on maan sitoumusten toimittaminen Euroopan komissiolle vuoden 2023 aikana. (Ojala & Ala-Honkola 2023)

Tässä tutkimuksessa pyritään hahmottamaan metsistä käytyä keskustelua yhden julkisen keskustelun aiheen, ennallistamisasetuksen, osalta. Laadullista, pienellä aineistolla toteutetun tutkimuksen tulosta ei voida yleistää kaikkeen metsäkeskusteluun, mutta tiettyjä suuntia antavia johtopäätöksiä siitäkin voidaan tehdä. Ennallistamisasetusta kritisoineissa ja puolustaneissa mielipidekirjoituksissa näkyy muun muassa se millaisia arvoja yhteiskunnassa pidetään niin laajalti jaettuina arvoina, että niihin vetoamalla voi uskottavasti oikeuttaa oman mielipiteensä. Julkisen oikeuttamisen tutkiminen on tärkeää koska se, kuinka julkisessa keskustelussa mielipiteitä perustellaan, muovaa tulevia totuuksia, keskusteluun osallistuvia ja keskustelua seuraavia toimijoita sekä koko julkisen keskustelun toimintakenttää (Huikuri 2011).

Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Minkälaisia oikeuttamisen tapoja Helsingin Sanomien mielipidepalstalla ja kommenttipalstalla käydyssä julkisessa keskustelussa Euroopan komission ennallistamisasetuksesta käytettiin ja mitkä olivat aineiston keskeiset vaateet?
2. Mitkä oikeuttamisen maailmoista olivat käytetyimpiä Helsingin Sanomien mielipidekirjoituksissa ja minkälaisia eroja oikeuttamisessa löytyi ennallistamisasetusta kannattaneiden ja vastustaneiden väliltä?

Tutkielmassa käsitellään ensin teoreettista viitekehystä, eli Boltanskin ja Thévenot'n (1991) oikeuttamisteoriaa ja sen soveltamista tässä tutkimuksessa. Tämän jälkeen siirrytään metodologiana toimivan julkisen oikeuttamisen analyysin sekä Helsingin Sanomien mielipidekirjoituksista ja niiden kommentaiteista koostuvan aineiston esittelyyn. Taustoituksen jälkeen siirrytään aineiston analyysiin, minkä jälkeen vuorossa ovat tutkimuksen yhteenvetona toimivat pohdinta ja tulokset. Lähdeluettelo sekä aineistoluettelo löytyvät tutkielman lopusta.

2 AIEMPI TUTKIMUS

Ympäristökeskustelu on luonteeltaan hyvin politisoitunutta – metsiin liittyvä keskustelu tästä hyvänä esimerkkinä – ja juuri keskustelun politisoitumisen voidaan sanoa olleen luomassa lähtökohtia koko yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen synnylle (Massa 2014). Tätä taustaa vasten tässä tutkimuksessa käsitelty julkinen keskustelu onkin hyvin syvällä alan ytimessä, onhan julkisen keskustelun kautta mahdollista politisoida uusia aiheita ja tuoda niitä täten politiikan – ja esimerkiksi ympäristöpolitiikan – piiriin.

2.1 Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus

Yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimus, johon myös ympäristöpolitiikka kuuluu, ydinviestinä on ajatus siitä, että ilman yhteiskuntatieteellistä lähestymistapaa ympäristöajattelusta puuttuu kyky analysoida kulttuurista muutosta sekä muuttamista. Esimerkiksi sitä, miksi ympäristöongelmia on ylipäättään olemassa, miten näitä ongelmia voidaan vähentää tai miten ongelmat rakentuvat sosiaalisessa ja kulttuurisessa mielessä, on hankala ratkaista ilman yhteiskuntatieteelle tyypillisiä kysymyksenasetteluja. Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus mainittiin ensimmäisen kerran Suomessa vasta vuonna 1991 Ilmo Massan ja Rauno Sairisen toimitettua kirjan *Ympäristökysymys* (Massa 2014). Alan aatehistoria yltää kuitenkin vähintäänkin 1970-luvulle, määrittelystä riippuen pidemmällekin. Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus jakautuu aatehistorialtaan kolmeen ajanjaksoon: 1970-1980 -luvulla tapahtuneeseen alan innovaatiovaiheeseen, 1980-1990 -lukujen aikana tapahtuneeseen läpimurtoon sekä edelleen käynnissä olevaan vakiintumisvaiheeseen. Alan arvo tunnustetaan jo, mutta sen institutionaalinen asema kaipaa edelleen vahvistusta. Yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen aloista esimerkiksi ympäristöpolitiikka on kuitenkin kasvava tieteenala, jonka alaisuuteen on noussut useampia suuntauksia. (Massa 2014, 11-30)

Metsätutkimusta on tehty Suomessa jo pitkään, mutta se on usein ollut tarveohjautunutta ja tähdännyt metsäteollisuuden toimintaedellytysten parantamiseen (Päivänen 2018). Maailmalla ensimmäiset metsätieteelliset tutkimukset tehtiin jo 1600-luvulla (Wiersum ym. 2012). Yhteiskuntatieteellinen metsätutkimus on koko muun yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen tavoin luonnontieteellisempään metsätutkimukseen verrattuna varsin nuori tutkimuksen ala sekä Suomessa että maailmanlaajuisesti. Metsäpolitiikan tutkimus (forest policy studies) aloitti metsätutkimuksen alaisena tieteenalana 1900-luvun jälkimmäisellä puoliskolla keskittyen metsätutkimuksen tavoin

lähinnä metsäteollisuuden kehittämiseen (Wiersum ym. 2012). 1980-luvulla tutkimuksen suunta alkoi muuttua vastauksena vuosisadan lopulla tapahtuneisiin metsäpolitiikan yleisiin muutoksiin. Suurien muutoksien myötä metsäpolitiikkaan alettiin yhä enemmän tarkastella muun muassa osana ympäristöpolitiikan teemoja, esimerkiksi luonnonsuojelun ja kestävyuden näkökulmista. Yhtenä merkkipaaluna alalla voidaan pitää vuonna 2001 julkaistua ja vuonna 2005 englanniksi käännettyä *Forest policy analysis* -teosta (Krott 2005), jota kirjoittaja itse kuvaili sillaksi metsäalan ja politiikantutkimuksen välillä. (Wiersum ym. 2012)

Suomessa yhteiskuntatieteellinen metsätutkimus on 2000-luvun alusta alkaen ”voimistunut ilahduttavasti” (Saarimaa 2009) Viime vuosien aikana suomalainen yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus on paneutunut metsien osalta erityisesti metsien käyttöön ja metsäpolitiikkaan liittyviin teemoihin monista eri käsitteellisistä sekä tieteellisistä metodeista käsin (Kellokumpu & Säynäjäkangas 2022). Kuitupuukapitalismia tutkineet Ville Kellokumpu ja Janne Säynäjäkangas (2022) nostavat tällaisista käsitteellisistä ja metodologisista avauksista esimerkeiksi Ramcilovic-Suomisen ja Pülzlin (2018) artikkelin *Sustainable development – A ‘selling point’ of the emerging EU bioeconomy policy framework?* sekä Meriläisen ja Lehtisen artikkelin *Re-articulating forest politics through “rights to forest” and “rights of forest”* (2022).

Juuri metsäkeskusteluun liittyvää oikeuttamista on tutkittu Suomessa varsin vähän. Joitakin esimerkkejä kuitenkin löytyy. Esimerkiksi Sanna Hast käsittelee metsistä käytyä kiistaa oikeuttamisteorian näkökulmasta artikkelissaan *Taistelu tuulimyllyjä vastaan: Tieto ja oikeuttaminen kahden Länsi-Lapin luonnonvarakiistan hallinnassa* (2013). Hastin (2013) artikkelissa käsiteltyinä tapauksina ovat vuosina 2006-2007 tapahtunut kiista Muonion metsistä sekä ristiriitoja aiheuttanut Mielmukkavaaraan suunniteltu tuulivoimalapuisto. Hastin tutkimuksen markkinoiden, teollisuuden ja kansalaisuuden maailmojen olivat tutkituissa tapauksissa suosituimpia oikeuttamisen maailmoja. Lisäksi ekologian maailma ja kodin maailma esiintyivät oikeutuksissa, mutteivat olleet yksin tarpeeksi vahvoja oman toiminnan oikeuttamiseen ja esiintyivät siksi yhdessä jonkun toisen oikeuttamisen maailman kanssa.

Haastin (2013) ohella Suomessa ei metsäkeskustelua ole tutkittu oikeuttamisteorian näkökulmasta, mutta yhteiskuntatieteellisessä ympäristötutkimuksessa oikeuttamisteoriaa on hyödynnetty laajemmin kaivosteollisuutta sekä ilmastonmuutosta käsittelevässä yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa.

Suvi Huikurin artikkelissa *Kiista ilmastosta: Uuden ilmastopimuksen oikeutukset Helsingin Sanomissa ja The Times of Indiassa vuosina 2005-2008* (2011) tarkastellaan julkista ilmastokeskustelua oikeuttamisteorian sekä julkisen oikeuttamisen analyysin avulla. Myös aineistona Huikurilla (2011) on tämän tutkielman tavoin sanomalehtien kautta käyty julkinen keskustelu. Tutkimuksessa löytyi eroja suomalaisen ja intialaisen julkisen ilmastokeskustelun tavoissa: Suomessa kiista liittyi resurssien kohdistamiseen, Intiassa puolestaan kiistaa oli resurssien jakautumisen ja olemassaolon näkökulmista. Intiassa uutisointia oli myös tuplasti enemmän ja se oli kriittisemmin argumentoivaa sekä taustoittavampaa. Yllättävänä tuloksena Huikuri (2011) piti Helsingin Sanomien kritiikin puutetta neuvottelujen tehottomuutta ja hitautta kohtaa, sillä kyseessä on neuvotteluiden klassisimpia arvostelunkohteita. Oikeuttamisen maailmojen osalta sekä Intiassa, että Suomessa käyty julkinen keskustelu oli arvoiltaan varsin samanlaista, sillä molempien maiden lehdissä eniten esiintyneet oikeuttamisen maailmat olivat kansalaisuuden ja ekologian maailmat. Myös kolmannelle sijalle yltänyt teollisuuden maailma, neljäntenä ollut markkinoiden maailma sekä viidenneksi yltänyt kodin maailma olivat esiintyvyydeltään yhtä suosittuja molemmissa maissa. Yhteistä oli Huikurin (2011) mukaan myös ympäristökysymysten puuttuminen kiistojen ytimeistä.

Kaivosteollisuuteen liittyvä julkinen keskustelu ja sen oikeuttaminen on puolestaan viime vuosina ollut suosittu pro gradu -tutkielman aihe. Sirkku Järvelä (2022) käsittelee tutkielmassaan Terrafamen akkukemikaalitehtaan ympärillä käytyä julkista keskustelua oikeuttamisteoriaa sekä sanomalehtiaineistoa hyödyntäen. Myös Sami Ahlqvist (2021) hyödyntää oikeuttamisteoriaa sekä lisäksi tämän tutkimuksen tavoin julkisen oikeuttamisen analyysiä ja sanomalehtien mielipidekirjoituksista koostuvaa aineistoa, tutkiessaan Talvivaaraa koskevaa julkista keskustelua. Vaikka Pro Gradu -tutkielmien tapauksessa kyseessä eivät ole vertaisarvioidut tutkimukset, kertovat ne oikeuttamisteorian sopivuudesta yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimukseen ja teorian ajankohtaisuudesta.

Oikeuttamisteoriaan nojaavien esimerkkien lisäksi kiinnostava esimerkki tämän tutkielman kannalta olennaisesta tutkimuksesta on metsäkeskustelua sanomalehtikontekstissa käsitellyt artikkeli *Discoursal power and multi-objective forestry in the Finnish print media* (Takala ym. 2020). Takalan (ym. 2020) artikkelissa tunnistettiin sanomalehdissä käydystä julkisesta metsäkeskustelusta kaksi hegemoniaa, joista toinen näyttäytyi konfliktivapaana narratiivina, jossa operoitiin metsänkäyttötavoitteiden puitteissa. Toinen hegemonia oli monitavoitteinen ja kirjoittajien mielestä ongelmallinen, sillä hegemonia johtaa konfliktien ja erimielisyyksien peittämiseen näennäisen

konsensuksen taakse. Mediassa tulisikin artikkelin mukaan olla tulevaisuudessa entistä tietoisempia näistä depolitisoitumisen mekanismeista.

2.2 Metsäkeskustelun ja ennallistamisasetuksen taustaa

Metsätaloudella on Suomen teollistumisen historiassa erityinen merkitys. Paperiteollisuus kuuluu olennaisena osana maan modernisaatioon ja sen historia alkoi jo 1800-luvulta (Maa- ja metsätalousministeriö 2022b), eikä sen taloudellinen merkitys ole kadonnut mihinkään. Edelleen vuonna 2020 metsäteollisuustuotteiden viennin arvo oli 18 prosenttia koko Suomen viennin arvosta ja vuonna 2022 Metsä Groupin uutisoitiin tehneen historiansa parhaan tuloksen (STT 2022). Metsätalouden merkityksestä kansalliselle identiteetille kertoo omalta osaltaan myös se, että hakkuuaukeita ja metsäteollisuutta on esitelty ylpeinä kansainvälisille vieraille, kuten Britannian edesmenneelle kuningatar Elisabethille (Hämäläinen 2020). Suomen identifioitumista metsätalouden suurvallaksi on haluttu viestiä oman kansan lisäksi myös ulospäin.

Metsätalous on kuitenkin jättänyt jälkensä Suomen luontoon. Kolmannes maailman metsäojista on kaivettu Suomessa ja kaikista maan turvemaista on metsäojitettu yli puolet (Turveinfo 2022). Suomen maa-alasta 26,3 miljoonaa hehtaaria on edelleen metsämaata, mutta tästä valtaosa, 20,3 miljoonaa hehtaaria, on luokiteltu talousmetsäksi. (Maa- ja metsätalousministeriö 2022b). Keskustelussa onkin jo pitkää ollut kyse muustakin, kuin pelkästä avohakkuiden tuottamasta vihreästä kullasta. Metsäteollisuuden vaikutuksista luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutokseen on alettu puhua julkisessa keskustelussa entistä enemmän.

Keskustelu metsistä on herättänyt suomalaisissa perinteisesti vahvoja tunteita. Suomi on Euroopan metsäisin maa ja metsällä on ollut historian saatossa vahva merkitys paikalliselle elämäntavalle, ihmisille sekä kulttuurille. Nykypäivän suomalaisista yli 83 prosenttia kokee metsät henkilökohtaisesti melko tai erittäin tärkeinä (Ruuskanen ym. 2021, 151). 1800-luvun kansallisidentiteetin luomisessa metsät otettiin suomalaisuuden tunnuspiirteeksi Eero Järnefeltin maalauksia myöten (Ruuskanen ym. 2021, 153).

Metsien taloudellinen merkitys on ollut valtava viimeistään 1820-luvulta, kun terva nousi Suomessa tärkeäksi vientituotteeksi. Sittemmin metsiin pohjaava teollisuus on muokannut tuotantoaan tervasta

laudaksi ja laudoista selluksi, mutta metsäteollisuuden voittokulkua on jatkunut muutoksista huolimatta. Sotien jälkeen suomalaista hyvinvointivaltiota rakennettiin vihreällä kullalla ja 1930-luvulla perustettujen sellutehtaiden myötä hakkuumäärät kolminkertaistuivat 1950-luvun aikana suhteessa 1920-lukuun. Suosittu iskulause ”puulla parempiin päiviin” iskostettiin tiedotusvälineiden kautta ihmisten mieliin 1960-luvulla ja sen sisältämä oppi on epäilemättä vaikuttanut ihmisten asenteisiin näihin päiviin asti. (Ruuskanen ym. 2021, 156–163)

Keskustelulla metsien suojelusta on Suomessa pitkä historia. Jo 1600-luvulla ruotsalaisessa lainsäädännössä tunnettiin metsänhaaskauksen käsite ja suomalaisessa metsänhoidossa suojelusta on puhuttu 1800-luvulta alkaen. Käsitteet ymmärrettiin kuitenkin eläinten aiheuttamien haittojen estämisen ja puuston kasvun turvaamisen näkökulmasta ja toiminnan keskiössä oli siis ennen kaikkea taloudellisen toiminnan jatkumisesta huolehtiminen. Metsälait huolehtivat metsien uudistumisesta ja säätivät metsien hävittämisestä. (Ruuskanen ym. 2021, 156-173)

Myös suomalaisen ympäristöliikkeen synty kiteytyy vahvasti juuri metsäkysymyksiin. 1950-luvulla uusi tieteellinen tieto ja sen myötä luonnonsuojelu rupesivat saamaan jalansijaa, mutta ensin suojelu merkitsi metsähallituksen johtamaa metsän luvattoman käytön viranomaisvalvontaa. Toki tuolloin ruvettiin myös perustamaan ensimmäisiä kansallispuistoja. Ensimmäiset metsiensuojelusta johtuvat suuremmat riidat syttyivät kuitenkin vasta 1960-luvulla, kun ympäristöaktivistit ryhtyivät ajamaan Itä-Lapin kansallispuiston perustamista ja metsien suojelua. Hanketta oli ensisijaisesti edistämässä 30-luvun lopulla perustettu Suomen luonnonsuojeluyhdistys. Vaikka kansallispuiston perustaminen lopulta onnistui 1983, Urho Kekkosen 80-vuotisjuhlien kunniaksi, ei paluuta takaisin harmonian aikaan enää ollut, vaan metsiensuojelijoiden ja hakkuiden kannattajien vastakkainasettelut ovat 1980-luvulta lähtien vain lisääntyneet. (Ruuskanen ym. 2021, 166–173)

Metsien talouskäytön ja luonnonsuojeluliikkeen nousun hallitessa historiankirjoitusta on kuitenkin hyvä muistaa metsän merkityksen olevan näitä kahta katsantotapaa laajempi. Tavallisen kansalaisen näkökulmasta metsä voi näyttäytyä hyvinkin erilaisessa valossa, kuin talouden tai luonnonsuojelun näkökulmasta. Entisaikaan metsä saatettiin nähdä pelottavana ja jopa vihattavana (Ruuskanen ym. 2021, 153), kun nykypäivän suomalaiset taas suuntaavat metsään virkistäytymään marjastamisen, sienestyksen, metsästyksen sekä luonnossa liikkumisen merkeissä. Metsiin liittyvien vahvojen ja monitahoisen merkitysten myötä ei ole ihme, että metsäkeskustelu on myös varsin polarisoitunutta. Esimerkiksi Taloustutkimuksen metsäalan ammattilaisilla teettämässä kyselyssä peräti 61 prosenttia vastaajista oli jokseenkin tai erittäin tyytymättömiä nykyiseen metsäkeskusteluun ja syyksi listattiin

avovastauksissa juuri polarisaatio sekä siihen liittyvät faktashoppailu ja tasapuolisuuden sekä rakentavuuden puute (Sandqvist, Turja & Westinen 2022).

Viime aikoina keskusteluun on vaikuttanut voimakkaasti EU:n komission lakipaketti liittyen luonnon ennallistamiseen (Saavalainen 2022). Myös metsäteollisuus on pyrkinyt vaikuttamaan keskusteluun esimerkiksi viestimällä Metsien Suomi -kampanjalla Suomen metsäteollisuuden kestävydestä (metsiensuomi.fi). Metsäala on lisäksi panostanut viestintään esimerkiksi tarjoamalla alan toimijoille viestintäkoulutusta viestintäoppaan muodossa (HAMK 2021). Eduskuntapuolueista erityisesti vihreät ja keskusta ovat käyneet kiivasta keskustelua eduskuntakaudella 2019–2023 metsätalouden tulevaisuudesta. Ministeriöiden tasolla vastakkain ovat paikoin olleet eri suunnista metsäkysymyksiä perinteisesti lähestyvät ympäristö- sekä maa- ja metsätalousministeriöt.

Aktiivisen yhteiskunnallisen keskustelun myötä muutosta on epäilemättä tapahtunut myös ihmisten suhtautumisessa metsätalouteen ja paine sekä poliitikkojen että metsäyhtiöiden suuntaan on kasvanut, mutta edelleen 2020-luvulla esimerkiksi Takalan (ym. 2020) tutkimuksessa tuotantosuuntautunut näkemys näyttäytyi hegemonisessa asemassa ja ympäristölähtöinen näkemys alisteisessa asemassa suomalaisessa printtimediassa. Kysymys hegemonisesta diskurssista on olennainen. Hegemonisen aseman saanut diskurssi määrittää keskustelussa sen, millaisin argumentein keskusteluun voidaan uskottavasti liittyä, eli osittain myös sen, miten mielipiteitä voidaan oikeuttaa. Tämän asetelman kautta metsäkeskustelunkin oikeuttamisen tapojen voidaan nähdä kertovan jotain yksittäisiä puheenvuoroja laajempaa yhteiskunnassa kyseisellä hetkellä vahvoilla olevista arvoista. (Massa 2009)

Tässä tutkielmassa metsäkeskustelun oikeuttamista käsitellään Euroopan komission ennallistamisasetuksesta käydyn keskustelun kautta. Keskustelu juuri tästä aiheesta valikoitui käsiteltäväksi siksi, että se edustaa yhtä viime aikoina eniten julkista keskustelua herättäneitä metsäkeskustelun aiheita.

Loppukesästä 2022 Suomessa nousi julkisuuteen keskustelu Euroopan Unionin ennallistamisasetuksesta. Euroopan komission laatiman ennallistamisasetuksen myötä koko Unionin alueella olevista maa- ja merialueista tullaan suunnitelmien mukaan ennallistamaan vähintään viidesosa kuluvan vuosikymmenen loppuun mennessä. Aiheen nousu julkisen keskustelun keskiöön johtui ensinnäkin Euroopan komission kustannusarvioista; vuosittain Suomelle arvioitiin komissiossa kohdistuvan 931 miljoonan euron lasku ennallistamistoimista (Rytkönen 2022). Lisäksi kysymys oli

erityisesti Keskustapuolueen silmissä periaatteellisesta kiistasta siitä, kuka hallinnoi Suomen metsiä: Euroopan Unioni vai sen jäsenmaa Suomi. Muun muassa tästä syystä metsien merkitys on keskustelussa ylikorostunut, vaikka ennallistamisen vaatimasta rahasummasta vain viidesosa aiheutuisi metsien palauttamisesta luonnontilaisiksi; sisävedet haukkaavat suurimman osuuden, noin puolet, koko ennallistamispotista (Rytkönen 2022).

3 OIKEUTTAMISTEORIA JA OIKEUTTAMISEN MAAILMAT

Tämän tutkielman teoreettisena viitekehyksenä toimii Luc Boltanskin ja Laurent Thévenot'n kehittämä oikeuttamisteoria. Pyrin oikeuttamisteorian avulla löytämään aineistostani erilaisia oikeuttamisen tapoja, joilla erilaiset keskusteluun osallistuvat tahot ovat pyrkineet vaikuttamaan julkiseen keskusteluun.

Boltanskin ja Thévenot'n teoria on alun perin esitelty vuonna 1991 julkaistussa teoksessa *De la justification. Les économies de la grandeur* ja englanniksi teos käännettiin vuonna 2006 nimellä *On Justification: Economies of Worth*. Englanninkielisen version lisäksi tulen tutkielmassani käyttämään teoriaan pohjaavaa aiempaa tutkimusta kuten Lehtosen ja Lonkilan (2008) artikkelia *Laurent Thévenot ja yhteiselon oikeutukset*, Lonkilan (ym. 2021) artikkelia *Oikeuttamisverkostot: miten analysoida julkisissa keskusteluissa esitettyjen oikeutusten keskinäisiä suhteita* sekä Luhtakallion ja Ylä-Anttilan (2011) artikkelia *Julkisen oikeuttamisen analyysi sosiologisenä tutkimusmenetelmänä*. Boltanskin ja Thévenot'n oikeuttamisteoria syntyi alun perin ideasta kehittää vastakkainen näkökulma entisen oppi-isänsä Pierre Bourdieun rakentamalle teorialle. Boltanski ja Thévenot halusivat teoriassaan asemoida tutkijan tutkittavien kanssa samaan tasoon ylhäältä päin havainnoimisen sijaan (Lonkila ym. 2021). Oikeuttamisteorian lähtökohtana onkin rakenteellisen ylhäältä päin havainnoivan – sortavan havainnoinnin – sijaan tarkoitus ratkoa ja havainnoida pieniä ja suuria ihmistenvälisiä konflikteja tutkimuskohteen tasolta. (Lonkila ym. 2021)

Teorian ytimessä on valtapiirien (cité) käsite. Valtapiirit ovat arvojen tuottamia tilannekohtaisia sosiaalisia järjestyksiä, joihin perustelut pohjataan julkisuudessa tapahtuvissa kiistoissa. Boltanskin ja Thévenot'n mukaan päästäkseen eteenpäin kiistoissa on omat mielipiteet tai perustelut esitettävä siten, että perustelu vetoaa sellaisiin jaettuihin periaatteisiin, jotka ovat kiistan kaikkien osapuolten jakamat. (Lonkila ym. 2021) Esimerkkinä Boltanski ja Thévenot käyttävät tilanteesta autokolaria, missä liikennesääntöihin vetoaminen on hyvä esimerkki jaetuista periaatteista, siinä missä kolarin aiheuttaneen osapuolen vetoaminen keskittymiseen herpaantumiseen juuri tulleen tekstiviestin vuoksi ei johda todennäköisesti eteenpäin konfliktin ratkaisussa. (Lonkila & Lehtonen 2013) Valtapiirit voivat myös saavuttaa pysyvyyttä valtapiiriä vastaavan maailman (monde) materiaalisten järjestelyiden kautta. (Lonkila ym. 2021)

Boltanskin ja Thévenot'n alkuperäisen ranskankielisen teoksen (1991) ja siitä tehdyn englanninkielisen käännöksen (2006) osittain vaihteleva terminologia on johtanut kielelliseen hajanaisuuteen ja terminologisiin epäselvyyksiin myös suomenkielisessä tutkimuksessa, jossa oikeuttamisteoriaa käytetään. Esimerkiksi maailman ja valtapiirin käsitteet usein sekoittuvat tutkimuskirjallisuudessa keskenään. Selkeyden vuoksi tässä tutkimuksessa tullaan käyttämään yleisterminä maailman käsitettä kattamaan sekä alkuperäisteoksessa esiteltyt ranskankieliset termit *cité* että *monde*. Perustelen valintaani sillä, että julkisen oikeuttamisen analyysin luojat, Eeva Luhtakallio ja Tuomas Ylä-Anttila (2011) ovat tehneet valinnan käyttää ainoastaan maailman käsitettä. Muiden käsitteiden päällekkäinen käyttö voisi johtaa väärinymmärryksiin tutkielman metodologiassa. Tämä siitä huolimatta, etteivät valtapiiri (*cité*) ja maailma (*monde*) ole täysin samaa tarkoittavia termejä. Tämän tutkimuksen kannalta ero ei ole kuitenkaan merkittävä.

Oikeuttamisen maailmoja voi periaatteessa olla rajattomasti. Boltanskin ja Thévenot'n alkuperäisessä listauksessa maailmoja oli kuusi. Kumpikin teorian kehittäjästä on sittemmin lisännyt listaan yhden maailman. Näin ollen oikeuttamisen maailmoja on kahdeksan. (Lonkila & Lehtonen 2013) Nämä kahdeksan maailmaa kattavat varsin suuren osan arkipäivän kiistoista ja myös tämä tutkielma tulee käyttämään tätä kahdeksan maailman rajausta. Jokaista maailmaa arvioidaan oman moraalisen mittapuunsa mukaan. (Lonkila & Lehtonen 2013) Oikeuttamisen maailmoja Boltanskin ja Thévenot'n alkuperäisen luokittelun (1991) mukaan ovat:

1. *teollisuuden maailma*
2. *kansalaisuuden maailma*
3. *maineen maailma*
4. *inspiraation maailma*
5. *kodin maailma*
6. *markkinoiden maailma*

Jälkikäteen lisätyt maailmoja ovat:

7. *ekologian maailma* (Lafayé & Thévenot 1993)
8. *projektien maailma* (Boltanski & Chiapello 1999)

Maailmojen esittelyssä on tärkeää huomioida, että ekologian maailma on myöhemmän lisäyksensä takia esitelty Boltanskin ja Thévenot'n teoksen (2006) sijaan ranskankielisessä *Revue Française de*

Sociologie -lehdessä, jota ei ole tätä tutkielmaa varten tehdyn selvityksen perusteella suoraan käännetty muille kielille. Näin ollen tässä tutkimuksessa ei kielirajoitteiden vuoksi kyetä hyödyntämään juurikaan alkuperäislähdettä vaan joudutaan turvautumaan sekundaarilähteinä Lonkilan ja Luhtakallion (2013), Luhtakallion ja Ylä-Anttilan (2011) sekä Blokin (2013) teksteihin. Sen sijaan ekologian valtapiirin tavoin myöhemmin lisätty projektien maailma perustuu Boltanskin ja Chiapellon (1999) kokonaiseen teokseen, joka on käännetty myös englanniksi nimellä *The New Spirit of Capitalism* (2018). Näin ollen projektien valtapiiriä käsiteltäessä pystytään hyödyntämään myös primaarilähteitä sekundaarilähteiden lisäksi.

Tämän tutkimuksen keskiössä olevan metsäkeskustelun kontekstissa väittelyn argumentaatio voisi jakautua valtapiireihin esimerkiksi seuraavien esimerkkien tavoin (oikeuttamisen maailma sulkeissa):

- *Avohakkuut ovat pahaksi luonnon monimuotoisuudelle* (ekologia)
- *Metsäteollisuus tuottaa 18 prosenttia koko Suomen viennin arvosta* (markkinat)

Argumentaation ei kuitenkaan tarvitse rajoittua vain yhteen maailmaan, vaan argumentaatio voi perustua esimerkiksi kompromisseihin maailmojen välillä. Esimerkkinä tällaisesta kompromissista voisi toimia päästökauppa, jossa kompromissi tehdään markkinoiden ja ekologian maailmojen välille. (Lonkila & Lehtonen 2013)

Oikeuttamisen maailma tuottaa tilannekohtaisesti vaihtuvan moraalisen järjestyksen, jonka kautta toimijoiden suuruus tai pienuus määrittyy ja joihin konflikteissa vedotaan. Jokainen maailma pohjaa omaan moraaliseen mittapuuhunsa, josta käytetään tässä tutkimuksessa alkuperäiseen ranskankieliseen termiin pohjaavaa suureen (*grand*) käsitettä. Suureen käsitteen lisäksi on kuitenkin tärkeää tiedostaa englanninkielisen arvokkuuteen viittaavan *worthy* -käsitteen olemassaolo, sillä kyse lopulta on juuri kussakin oikeuttamisen maailmassa arvokkaina pidetyistä asioista. (Lonkila & Lehtonen 2013)

3.1 Teollisuuden maailma

Teollisuuden maailman suureina toimivat tehokkuus, tuottavuus, suunnittelu sekä ammattimaisuus (Lonkila & Lehtonen 2013). Teollisuuden maailmassa teknologiset asiat ja tieteellinen toiminta saa paikkansa. Se ei kuitenkaan rajoitu pelkkään teollisuuden toimialaan, vaan maailmaa voi hyödyntää

monenlaisten organisaatioiden kohdalla. Suuressa arvossa pidetään eteenpäin suuntautuvaa tehokkuuteen, tuottavuuteen kaikenlaiseen parempaan organisoitumiseen tähtäävää toimintaa. Organisaatioiden lisäksi myös yksilön toteuttama tehokkuus ja tuottavuus sekä siihen tähtäävä suunnittelu on arvokasta. (Boltanski & Thévenot 2006, 203-211)

Teollisuuden maailmassa arvokkaita henkilöitä ovat toiminnan tehostumista edistävät toimijat kuten energiatehokkaampia ratkaisuja kehittävät insinöörit ja yritystä tuottavammaksi luotsaavat toimitusjohtajat. Hyödyttömäksi katsotaan kaikenlainen tehoton haahuilu ja inspiraation maailmassa (kts. luku 2.1.5.) arvokkaat henkilöt näyttäytyvätkin usein korostuneen negatiivisesti teollisuuden maailmassa. Toisaalta myös pyrkiessään teollisuuden maailman mittareilla arvokkaammaksi aiemmin inspiraation maailmassa arvokas henkilö, kuten muusikko, voi päätyä kritisoitavaksi inspiraation maailman arvoasteikolla niin sanotusti ”myytyään itsensä”, eli asetettuaan etusijalle muut kuin taiteelliset arvot. Ennallistamisasetuksesta käydyssä keskustelussa teollisuuden maailma voi näyttäytyä esimerkiksi vaateissa suunnata ennallistamistoimia kustannustehokkaampiin luontotyyppeihin ennallistamisiin.

3.2 Markkinoiden maailma

Markkinoiden maailman suureita ovat raha, voitto ja kyky rikastua (Lonkila & Lehtonen 2013). Arvostettuina henkilöinä tässä maailmassa pidetään rikkaita ja taloudellisista asioista tietotaitoa omaavia. Arvokkaana toimintana näyttäytyy talouden ja materian arvon kasvattaminen. Markkinoiden maailma pohjaa ajatuksensa Adam Smithin teokseen Kansojen varallisuus. (Boltanski & Thévenot 2006, 193–202)

Keskiössä markkinoiden maailmassa on omistaminen ja (usein rahallisesti) arvokkaiden asioiden ja hyödykkeiden tavoittelu. Kullan tapaisten vakaan arvon objektien ja hyvin arvoa kasvattavien asioiden kuten tuottavien osakkeiden asema on maailmassa korkea. (Boltanski & Thévenot 2006, 193–196) Arvokkaita henkilöitä ovat markkinoiden maailmassa taloudellista voittoa tavoittelevat ja suuria omaisuuksia keränneet pörssimeklarit, liikemiehet ja muut rikkaat. Henkilökohtaisen varallisuuden hankkimisessa menestyneet henkilöt näyttäytyvätkin onnistujina ja siten kykenevinä hyvin päätöksiin myös muilla sektoreilla. (Boltanski & Thévenot 2006, 197–202) Esimerkeiksi tästä voidaan nostaa Juha Sipilän, Emmanuel Macronin ja Donald Trumpin kaltaiset henkilöt, joiden

onnistuminen omaisuuden kartuttamisessa katsottiin lisäävän heidän poliittista uskottavuuttaan ja luovan heille edellytyksiä johtaa koko kansakuntaa.

3.3 Kansalaisuuden maailma

Kansalaisuuden maailman suureita ovat solidaarisuus, tasa-arvo, yhteisvastuu ja yhteiset sopimukset (Lonkila & Lehtonen 2013). Tämän maailman lähtökohtana on Jean-Jacques Rousseau'n 1762 julkaistua teos Yhteiskuntasopimus. Kunnioitusta kansalaisuuden maailmassa herättävät yhdessä tehdyt sopimukset. Arvokkaiden henkilöiden sijaan arvokkaita ovat ennemminkin kollektiivit, joille alisteisia yksilön intressit ovat. (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011, 37) Näin ollen yksittäiset arvokkaat ihmiset saavat arvonsa ryhmään kuulumisesta kuten puolueen jäsenyydestä. Arvokas ihminen voisikin olla esimerkiksi ammattiyhdistysaktiivi.

Kansalaisuuden maailmassa arvokkaita asioita voivat olla aineettomatkin asiat kuten ihmisoikeussopimus, mutta myös Eduskuntatalon tai äänestyskopin kaltaiset aineelliset objektit. Kansalaisuuden maailman näkökulmasta arvokasta toimintaa on yhteisen hyvän edistäminen esimerkiksi kannustamalla ihmisiä käyttämään äänioikeuttaan. (Boltanski & Thévenot 2006, 185–192)

3.4 Maineen maailma

Maineen maailmassa suureita ovat toisten mielipiteet, erilaisten medioiden tähdet, mielipidejohtajat sekä julkkikset (Lonkila & Lehtonen 2013). Tämän maailman esikuva löytyy Thomas Hobbesin teoksesta Leviathan (Ylä-Anttila 2010, 150).

Maineen maailmassa tavoiteltava asia on laajasti saatu julkinen tunnustus. Se on tästä syystä vahvasti henkilöitynyt julkkiksiin ja tähtiin mutta myös esimerkiksi tunnettuihin asiantuntijoihin. Suomen kontekstissa ja tämän tutkielman kirjoitushetkellä hyvistä esimerkeistä käyvät Ukrainan sodan pinnalle nostama ulkopoliittisen instituutin johtaja Mika Aaltola sekä televisiosta tuttu kiinteistövälittäjä Jethro Rostedt. Maineen maailmalle onkin tyypillistä, ettei henkilön arvo ole kiinni kompetenssista, asiantuntemuksesta, tai välttämättä juuri mistään yksilön omista pysyvistä ominaisuuksista. Rostedtille ja Aaltolalla yhteistä ja tässä maailmassa merkityksellistä onkin lähinnä se, että kumpikin näistä henkilöistä kykenee vetämään Tuurin kyläkaupan tapahtumatorille suuren

yleisön riippumatta itse tapahtuman muista puitteista. Koska maineen maailma ei piittaa arvokkaana pidetyn henkilön pysyvistä ominaisuuksista vaan olennaista on vain julkinen mielipide, maailmalle on tyypillistä tietty väliaikaisuus ja häilyvyys, sillä suosio voi kadota yhtä nopeasti kuin on tullutkin. Tärkeitä esineitä maineen maailmassa ovat merkit, brändit ja media kuten teknologia-alalla tunnettu Apple tai urheiluvälinejätti Nike. (Boltanski & Thévenot 2006, 178-184)

3.5 Inspiraation maailma

Inspiraation maailman suureina toimivat itsenäisyys, luovuus, sekä ”taiteilijanero” (Lonkila & Lehtonen 2013). Parhaiten tunnettu esimerkki maailmasta löytyy Augustinuksen teoksesta Jumalan valtio (Boltanski & Thévenot 2006, 83-87). Inspiraation maailmassa on yhtäläisyyksiä maineen maailman kanssa, sillä inspiraation maailman arvot voivat henkilöityä vahvasti yksittäiseen yksilöön. Näin voi käydä esimerkiksi Greta Thunbergin kaltaisen ilmastonmuutoksen vastaiselle taistelulle omistautuneen aktivistin tai Picasson kaltaisen taiteilijaneron tapauksessa (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Inspiraation maailmassa arvo ei kuitenkaan perustu yleisön suosioon vaan taiteilijan, aktivistin tai muun toimijan itse omalle toiminnalleen antamasta arvosta. (Boltanski & Thévenot 2006, 159-163)

Boltanski ja Thévenot (2006, 159) toteavat, että inspiraation maailmassa toimijan täytyy valmistautua toivottamaan avosylin tervetulleiksi muutoksia, sillä tämä oikeuttamisen maailma on epästabiili ja vailla ennalta asetettuja vakaita työkaluja. Siinä missä muissa maailmoissa rakennetta tasapainottavat ja tukevat laaja joukko asioita, kuten säännöt, raha, hierarkia, lait tai suosion määrä, on inspiraation maailmassa varauduttava jatkuvaan sisäiseen koetteluun ja epämuodollisuuteen. Myöskään sisäisiä arvoja on inspiraation maailmassa vaikea suoraan määritellä. (Boltanski & Thévenot 2006, 159-163) Arvokkaaksi voidaan kuitenkin määritellä itsenäisyys, luovuus ja omistautuminen (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Esimerkkinä inspiraation maailman oikeuttamisesta voidaan antaa tilanne, jossa musiikinopettaja perustelee improvisaation opettamista oppilailleen sillä, että se lisää oppilaiden luovuutta tai kuvaamataidon opettaja kannustaa spontaaneihin taideinstallaatioihin ryhtymistä oppituntien aikana samoin perustein.

3.6 Kodin maailma

Kodin oikeuttamisen maailman suureita ovat ”henkilökohtaiset suhteet, asema hierarkiassa, perinteen kantaja sekä patriarkaalinen perheen pää” (Lonkila & Lehtonen 2013). Boltanski ja Thévenot paikansivat kodin maailman alun perin 1700-luvulla vaikuttaneen ranskalaisen filosofin Buossuet’n teksteihin. Kodin maailman perusta on henkilökohtaisissa suhteissa, perityissä tai muuten jo syntymässä saaduissa asemissa sekä laajemmin hierarkkisissa suhteissa ja perinteissä. Arvokas henkilö kodin maailmassa on patriarkaalinen johtaja kuten perheen pää tai ruhtinas. Kodin maailmaan voidaan kuitenkin myös vedota, jos puhujan mielipiteitä arvostetaan hänen asemansa takia. (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011, 36) Näin voisi olla esimerkiksi ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan puhuessa niin omassa valiokunnassaan kuin television ajankohtaisohjelmassa. Kodin maailmaa ei nimestään huolimatta voidakaan ymmärtää pelkästään perheen näkökulmasta vaan se tulee nähdä laajempaan hierarkioiden määräämänä tietynlaisena arvoverkostona (Boltanski & Thévenot 2006, 164-177).

Inspiraation maailmaan verrattuna kodin maailmassa arvottaminen on yksinkertaista, sillä arvon voi tarkistaa helposti esimerkiksi tarkasteltavana olevan henkilön arvomerkitä tai aatelistarvosta. Arvokasta on myös laajemmin sitoutuminen traditioihin. Pysyvyyttä sekä lojaaliutta pidetään korkeassa arvossa. Kaikenlainen epävarmuutta tuottava toiminta ja häiriöt koetaan kodin maailmassa halveksuttavina, eikä auktoriteetteihin kuten poliisiin epäkunnioittavasti suhtautumista hyväksytä. Armeijamainen arvokkaan hillitty käyttäytyminen ja ”kurissa ja herran nuhteessa” pysyminen vastaa kodin maailman arvoja. (Boltanski & Thévenot 2006, 164-176)

3.7 Ekologian maailma

Ekologian maailma ei kuulunut alkuperäisten kuuden oikeuttamisen maailman joukkoon ja on siten hyvä esimerkki siitä, ettei maailmojen määrä ole lukkoon lyöty vaan uusia maailmoja löydettyä niiden määrää voidaan kasvattaa. Luonto sekä ympäristö käsitteellistyvät erilaisissa tilanteissa myös niin eri tavoin, että on esitetty maailmojen määrän lisäystä jakamalla ekologian maailma useammaksi maailmaksi (Blok 2013, 492-510)

Ekologian maailmassa suureita ovat luonto ja luonnon monimuotoisuus (Lonkila & Lehtonen 2013). Maailman arvo tulee muita maailmoja vähemmän yksittäisistä henkilöistä tai instituutioista.

Ennemmin ekologian maailma arvostaa luonnon osien arvoa kuten puhdasta vettä, saasteetonta ilmaa, eliölajien monimuotoisuutta, ekosysteemien kestävyyttä ja eläinten hyvinvointia. (Blok 2013, 492-510) Ekologia onkin ainoa antroposentrisyydestä, ihmiskeskeisyydestä, pääosin erillinen maailma. Täysin ihmisvapaa se ei kuitenkaan ole ja ekologisessa maailmassakin voidaan määritellä arvokas henkilö; arvokkaina pidetään henkilöitä, jotka ovat sitoutuneet ekologisesti kestäväan elämäntapaan ja tekoja, jotka ovat ekologisesti kestäviä, eli luonnon ja ympäristön kannalta arvokkaita (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011, 37).

3.8 Projektien maailma

Projektien maailmassa suureita ovat liikkuvuus sekä aktiivinen verkostoituminen (Lonkila & Lehtonen 2013). Projektien maailma on ekologian maailman tavoin lisätty jätkikäteen, eikä sitä siis löydy Boltanskin ja Thévenot'n alkuperäisestä teoksesta (1991). Projektien maailmassa arvostetaan nimensä mukaisesti projekteja, mutta myös luovuutta "pöhinämielessä" esimerkiksi start up -yritysten yhteydessä sekä verkostoja. Arvokkaina pidettyjä henkilöitä ovat itsensä työllistäjät kuten Wolt- tai Uber-kuskit ja uudenlaiset yrityshahmot kuten yritysvalmentajat tai projektipäälliköt. (Boltanski & Chiapello 2018, 10-18)

Sysäys uuden maailman julkistamiseen syntyi oikeuttamisteorian toisen luojaan Luc Boltanskin sekä sosiologi Eve Chiapellon yhdistettyä voimansa teoksessa *Le nouvelle esprit du capitalisme* (1999). Teoksen uusin englanninkielinen käännös ilmestyi vuonna 2018 nimellä *The New Spirit of Capitalism* (Boltanski & Chiapello 2018). Teos avaa nimensä mukaisesti kapitalismin uutta henkeä ja esittää projektien maailman edustavan kapitalististen organisaatioiden uusinta kulttuurista koodistoa (Jagd 2004).

4 AINEISTO JA METODOLOGIA

4.1 Mieli­pidekirjoitus julkisen keskustelun näyttämönä

Julkisuus voidaan määritellä siten, että se on ainakin periaatteessa avointa kaikille (Rahkonen 2006). Tämän määritelmän kautta myös julkinen keskustelu on ainakin periaatteellisella tasolla keskustelua, johon kaikki voivat osallistua.

Käytännön tasolla julkiseen keskusteluun osallistumista rajoittavat kuitenkin monet tekijät. Tämän tutkielman kannalta olennaisten sanomalehtien mieli­pidekirjoitusten sekä niihin liittyvien kommenttikentän kirjoitusten tapauksessa toimitus valikoi lehden sivuille valikoituvat kirjoitukset. Esimerkiksi Helsingin Sanomille tarjotuista mieli­pidekirjoituksista julkaistaan lehden mukaan vain joka neljännes (Ohjeita mieli­pidekirjoituksen lähettämiseen 2023). Mieli­pidekirjoituksissa toimitus pyrkii myös tuomaan erilaisia näkökulmia esitteleviä tekstejä esiin, jolloin päällekkäisiä näkökulmia esiin tuovia tekstejä ei julkaista useampia. Tämä voi johtaa omalta osaltaan keskustelun näyttäytymiseen todellisuutta enemmän tai vähemmän yksimielisenä. Toimituksen tuottama monitorointi myös karsii äärimmäisimpiä kirjoituksia, sillä hyvän tavan tai lain vastaiset kirjoitukset karsitaan pois. Mieli­pidepalstat ovatkin tästä syystä hyvin erilainen foorumi julkiselle keskustelulle, kuin esimerkiksi monissa tapauksissa vähän monitoroitu sosiaalinen media. Se kumpi vaihtoehto olisi jollain tavalla ”parempi”, ei ole kuitenkaan yksinkertainen kysymys. Veikko Pietilän tekemässä vertailussa (2010, 373-397) yleisö­nosastokirjoitukset näyttäytyivät dialogiltaan netissä tapahtuvaa kirjoittelua köyhempinä, mutta vastaavasti sisälsivät laajemman kirjon erilaisia kannanottoja. Dialogin määrää onkin tässä tutkimuksessa pyritty lisäämään sisällyttämällä aineistoon myös kommenttiosion kirjoituksia mieli­pidekirjoituksiin liittyen. Median käytön mielekkyyden puolesta puhuu lisäksi se, että monien tutkimusten (kuten Lyytimäki & Tapio 2009) mukaan tulkitsemalla mediaa voidaan olennaisesti vaikuttaa sekä maan sisäiseen poliittiseen ilmapiiriin että siihen, miten laadukasta tietoa ilmastonmuutoksesta välitetään (Huikuri 2011).

Helsingin Sanomat on aineistona luonteva valinta, sillä kyseessä on Suomen luetuin päivälehti (Virtanen 2020). Sanomalehdillä yleisesti on myös edelleen merkittävä asema julkisen keskustelun näyttämönä; vuonna 2020 julkaistussa selvityksessä suomalaisista jopa 95 prosenttia luki sanoma- tai aikakauslehteä viikoittain (Merikoski 2020). Tätä kautta Helsingin Sanomia voidaankin pitää

merkittävänä julkisen keskustelun alustana, mutta myös määrittäjänä ja ylläpitäjänä. Lehtiteksti on aineistona myös käytännöllinen. Aineisto on maksumuureista huolimatta helposti saatavilla, eikä aineiston keräämiseen tarvita tutkimuslupaa.

Aineistona tässä tutkimuksessa toimivat Helsingin Sanomissa julkaistut mielipidekirjoitukset liittyen Euroopan komission ehdotukseen ennallistamisasetukseksi. Mielipidekirjoitusten lisäksi aineistona toimivat aineistoksi valikoituneisiin kirjoituksiin tulleet kommentit Helsingin Sanomien verkkosivuilla. Kommenttien suuren määrän vuoksi kirjoituksia valikoitiin kommenttikentästä yksi per mielipidekirjoitus. Valikointi tapahtui valitsemalla ensimmäinen riittävän pitkä ja asiallinen kommentti. Rajaus ensimmäiseen tarkoituksenmukaiseen kommenttiin tehtiin siksi, että kommenttien määrän kasvaessa valtaosa kommentteista ei enää ottanut kantaa suoraan mielipidekirjoituksen tekstiin, vaan muiden kommentoijien teksteihin, jolloin aineistoon olisi pitänyt sisällyttää myös kommentit, joihin kirjoittaja vastasi. Rajauksen heikkoutena on toisaalta mahdollisesti mielenkiintoisen tiedon jääminen aineiston ulkopuolelle, toisaalta kaikkien kommenttien tuominen analyysin piiriin olisi ollut mahdotonta kommenttien suuren määrän vuoksi.

Mielipidekirjoituksista koostuvan aineiston rajaus tehtiin Helsingin Sanomien hakutoimintoa apuna käyttäen. Ennallistamisasetusta koskevat kirjoitukset haettiin sanomalehden tietokannasta ”ennallistamisasetus” -hakusanalla, rajaten tulokset mielipide -osastolla julkaistuihin teksteihin. Aikarajasta ei tarvinnut miettiä, sillä ennallistamisasetukseen liittyvä keskustelu koski kaikissa hakutuloksissa juuri elokuussa 2022 alkanutta keskustelua. Tätä tutkimusta tehdessä (20.3.2023) mielipidekirjoitukset myös loppuvat joulukuussa, joten aineiston rajaus asettui luontevasti joulukuun viimeiseen päivään vuonna 2022. Analyysi on koostettu 20.3.2023, jolloin aloitin myös analyysin tekemisen. Aineisto on lisäksi rajattu koskemaan metsiä, jotta aineisto saatiin rajattua nimenomaan metsäkeskustelun oikeuttamiseen. Ennallistamisasetuksen suhteen teemat eivätkä keskustelu rajoitu vain metsiin, sillä ennallistamista voidaan tehdä myös esimerkiksi järviluonnon osalta. Karsinnan jälkeen aineiston määrä laski yhdellä ja jäljelle jäi 14 mielipidekirjoitusta sekä 14 kommenttipalstan kommenttia. Määrä kertoo siitä, miten vahvasti ennallistamiskeskustelu on keskittynyt juuri metsien ympärille.

Aineiston, tässä tapauksessa Helsingin Sanomien mielipidekirjoituksien sekä mielipidekirjoitusten kommenttipalstan, tietoturvaan ja anonymiteettiin liittyvät eettiset kysymykset ovat tärkeitä huomioida tutkimusta tehdessä. Tämän tutkimuksen aineisto on julkista ja anonymiteettiin liittyvät kysymykset on täten ratkaistu jo kirjoittajan toimesta. Yleisönosaston kirjoittajien on mahdollista

esittää Helsingin Sanomien toimitukselle toive henkilötietojen salauksesta nimimerkillä (Artikkelien kommentointiohjeet 2023). Nimimerkin käyttö on kuitenkin rajoitettu vain herkkiin ja vaikeisiin asioihin. Helsingin Sanomien mielipidekirjoitusten kommenttien kirjoittajat ovat puolestaan sitoutuneet lehden ohjeisiin, joiden mukaan ”Tietojen kerääminen kommenttiketjuista tutkimuksia ja opinnäytteitä varten on sallittua”. (Artikkelien kommentointiohjeet 2023)

4.2 Metodologia

Tämä tutkimus on luonteeltaan laadullinen. Laadullisissa tutkimuksissa tutkimusaineistona voidaan käyttää haastatteluita, kyselyitä, havainnointia tai kirjallista materiaalia (Tuomi & Sarajärvi 2017, 62). Tämän tutkimuksen kannalta olennainen aineistoluokka on näistä viimeisenä mainittu kirjallinen materiaali. Kirjallinen materiaali on mahdollista jakaa edelleen kahteen luokkaan: joukkotiedotuksen tuotteisiin sekä yksityisiin dokumentteihin, joista mielipidekirjoituksista koostuva aineisto kuuluu joukkotiedotuksen tuotteisiin (luokkiin jakamisesta kts. Tuomi & Sarajärvi 2017, 72–73). Laadullisissa tutkimuksissa tavoite ei ole pyrkiä tilastollisesti yleistettävissä olevaan tietoon, vaan esimerkiksi tarjota teoreettisesti mielekäästä tulkintaa tutkittavasta ilmiöstä (em., 74). Tästä syystä myöskään tämä tutkimus ei pyri aineiston analyysissä tilastollisesti merkittävän tiedon tuottamiseen, vaan ennen kaikkea lisäämään ymmärrystä metsäkeskustelun rakentumisesta julkisuudessa. Tähän tavoitteeseen voidaan päästä myös pienellä aineistolla, joka mahdollistaa yksittäisen tekstien syväluotaavan analyysin myös pro gradu -tutkielman pituisessa tekstissä.

Käytän metodina tutkimuksessa julkisen oikeuttamisen analyysiä (JOA). Analyysi on suomalaisten tutkijoiden, Eeva Luhtakallion ja Tuomas Ylä-Anttilan kehittämä tutkimusmenetelmä ja se perustuu Boltanskin ja Thévenot’n (1991) kehittämään oikeuttamisteoriaan. Metodologisesta näkökulmasta katsottuna inspiraationa on toiminut poliittisten vaateiden analyysi (*Political Claims Analysis*), jonka kanssa julkisen oikeuttamisen analyysillä on varsin paljon yhteistä. Luhtakallio ja Ylä-Anttila lainaavat poliittisten vaateiden analyysiltä esimerkiksi joitakin käsitteitä julkisen oikeuttamisen analyysiin. (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011)

Poliittisten vaateiden analyysin tavoin julkisen oikeuttamisen analyysille luontevinta on sen käyttö vertailevassa tutkimuksessa, mutta se sopii hyvin myös esimerkiksi yhden tekstin syvällisempään analyysiin. Myös tässä tutkielmassa hyödynnetään tutkimusmenetelmän taipumista vertailevaan tutkimukseen. Tutkimuksen analyysissä pyritään esimerkiksi vertailemaan ennallistamisasetuksen

vastustajien ja kannattajien käyttämiä oikeuttamisen maailmoja. Tämän lisäksi analyysiä tehdään myös oikeuttamismaailmojen kautta, koko aineistoa tulkiten.

Julkisen oikeuttamisen analyysiä voidaan käyttää kutakuinkin minkä tahansa julkisen konfliktin analysoimisessa, kunhan keskusteluun osallistuvat eri kantoja edustavat henkilöt kertovat kantansa ja pyrkivät vaikuttamaan vastapuoleen. Boltanskin ja Thévenot'n mukaan oikeuttaminen on toimintaa, joka koostuu sanojen lisäksi asioista, ideoista, teoista ja sanojen ketjuista (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Vaikka esimerkiksi tässä tutkielmassa käytetyt Helsingin Sanomien mielipidekirjoitukset ovat muodoltaan sanallisia ja täten myös niihin sisältyvän argumentaation oikeuttaminen on sanallista, kiistoihin sisältyy myös materiaalisia ja elollisia ulottuvuuksia (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Ennallistamisasetuksessa on periaatteellisten asioiden lisäksi kyse puista, hirvistä, linnuista ja sammalista, suomalaisten virkistäytymispaikoista sekä uimapaikoista. Myös nämä asiat ovat osa kiistaa, jos ne oikeuttamismaailmojen kautta sidotaan niihin. Metsistä ja niiden ennallistamisesta puhuttaessa voi myös olla kyse lähimetsästä, joka on kuulunut suvulle sukupolvien ja vuosisatojen ajan ja nivoutunut osaksi perheen historiaa (kodin maailma). Toiselle osapuolelle sama metsä voi olla myös raaka-ainetta teollisuudelle, joka tarjoaa henkilölle toimeentulon (markkinoiden maailma) – näin ollen ennallistamisasetus tarkoittaa ennen kaikkea uhkaa kyseisen henkilön toimeentulolle.

Julkisen oikeuttamisen analyysissä keskeisenä käsitteenä on vaade (claim). Koopmans & Statham (1999) määrittelevät vaateen ”julkisuudessa suoritetuksi teoksi”. Näin ollen se voi tarkoittaa mielipidekirjoitusta, kuten tässä tutkielmassa, mutta yhtä lailla vaade voidaan esittää mielenosoituksen keinoin. Olennaista on, että henkilö pyrkii vaikuttamaan julkiseen keskusteluun (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Esimerkiksi voidaan nostaa hypoteettinen Luontomarssi -mielenosoituksesta tehty uutinen Ilta-Sanomiin, jossa todettaisiin Luontomarssin vaativat hallitukselta luontokadon pysäyttämistä, koska hallituksen toimet monimuotoisuuden romahtamisen estämiseksi eivät ole olleet riittäviä. Julkisen oikeuttamisen analyysissä vaade jäsenyisi siten, että puhujana toimisivat luontomarssin järjestäjät ja siihen osallistuneet henkilöt, vastaanottajana Suomen hallitus, tekotapana olisi mielenosoitus, asiana luontokato ja oikeutuksena ekologian maailma.

TAULUKKO 1: ESIMERKKI VAATEEN JÄSENTYMISESTÄ JOA:SSA

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Luontomarssin järjestäjät ja osallistujat	Suomen hallitus	mielenosoitus	luontokato	ekologia

Tämän lisäksi julkisen oikeuttamisen analyysi voisi jäsentää vaadetta siitä näkökulmasta, suhtautuiko vaade maailmaan positiivisesti vai negatiivisesti, ja oliko vaateessa yhdistelty eri oikeuttamisen maailmoja (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Aina vaateessa ei myöskään ole ollenkaan oikeutusta, esimerkiksi jos uutisartikkelissa kerrotaan mielenosoittajien vaativan luontokadon pysäyttämistä, mutta ei taustoiteta, miksi asiaa vaaditaan.

Julkisen oikeuttamisen analyysin analyysiyksiköt perustuvat vaade -käsitteen tavoin Koopmansin ja Statham (1999) luomaan tapaan jakaa vaade erilaisiin elementteihin. Koopmans ja Statham (1999) käyttivät itse jakoa seitsemään eri elementtiin. Näistä julkisen oikeutuksen analyysissä käytetään viittä: vaateen puhujaa, vaateen vastaanottajaa, vaateen tekotapaa, vaateen asiasisältöä ja vaateen oikeutusta. Tätä jaottelua käytetään myös tässä julkisen oikeuttamisen analyysiä hyödyntävässä tutkimuksessa (Taulukko 1).

4.3 Analyysiyksikön koodaus ja analyysin rakentuminen

Tähän tutkielmaan valittujen viiden analyysiyksikön koodaaminen aloitetaan tunnistamalla aineistossa, tässä tapauksessa yksittäisessä mielipidekirjoituksessa, ilmenevä vaade. Tämän jälkeen pyritään löytämään tunnistetun vaateen elementit, eli puhuja, vastaanottaja, asia sekä oikeutus. Lopuksi jokaisesta vaateesta koostetaan oma taulukkonsa, jossa analyysiyksiköt on eroteltu.

Puhuja viittaa henkilöön tai ryhmään, joka vaateen on esittänyt (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Euroopan Komission ennallistamisasetusta käsittelevissä mielipidekirjoituksissa on allekirjoittajina sekä useita että yksittäisiä kirjoittajia. Mikäli puhujalla tai puhujilla on selkeä yhteinen nimittäjä, merkitään heidät tämän perusteella, jos henkilöstä tai ryhmästä ei voi päätellä kuulumista mihinkään yhteiseen kategoriaan, kuten edustamansa instituution tai ammatin kautta, merkitään puhujat yksityishenkilöiksi. Mikäli taas ryhmässä on monia eri ristiriitaisia sidonnaisuuksia, määritellään puhuja merkinnällä ”useita”. (kts. esim. Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011 & Ahlqvist 2021) Näin ollen esimerkiksi Jaana Kaipaisen ja Markku Remeksen kirjoittamassa mielipidekirjoituksessa *EU:n ennallistamisasetus muuttaa metsiemme käsittelyä* (2022), kirjoittajat ovat titteleiltään johtava EU-asiantuntija Suomen metsäkeskuksessa (Kaipainen) ja Metsänhoidon johtava asiantuntija Suomen metsäkeskuksessa (Remes), joten puhujaksi määritellään asiantuntija.

Vastaanottajana toimii henkilö tai taho, jolle vaade esitetään (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Vastaanottajaa ei ole välttämättä määritelty ja tämä on totta erityisesti sanomalehtien mielipidekirjoituksissa. Tällöin vastaanottajaksi merkitään ”lukijat”. Joissain tekstissä puhe kohdistetaan selvästi johonkin tiettyyn tahoon. Näin voi olla esimerkiksi, jos mielipidekirjoituksessa vastataan aiempaan kirjoitukseen.

Aineiston koodauksen kategoria ”asia” kuvaa laajasti mitä puhuja vaatii tai mistä tämä puhuu (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Asia sitoo puheenvuoron laajempaan kontekstiin, kuten luontokadon tai velkaantumisen teemoihin. Aineistossa voi ilmetä myös useampi asia. Esimerkiksi puhuttaessa luontokadon vaikutuksista velkaantumiseen, voitaisiin asia -kohtaan merkitä nämä molemmat arvot eli luontokato ja velkaantuminen.

Oikeutus tarkoittaa lähtökohtaisesti yhtä Boltanskin ja Thévenot'n oikeuttamisteorian (1991) kahdeksasta oikeuttamisen maailmasta. Mielipidekirjoituksissa oikeutus voi kuitenkin kohdistua myös moneen oikeuttamisen maailmaan, joko yhdistyen kompromissiksi tai rinnakkain yhdessä hybrideinä. Useamman oikeuttamisen maailmaan vedottaessa oikeutukseksi merkitään kaikki puhujan pääargumenttiin linkittyvät oikeuttamisen maailmat. Kompromissi- ja hybridioikeuttamisen maailmoja ei eritelläkään toisistaan taulukoinnissa, vaan siihen pureudutaan laadullisessa analyysissä. Oikeuttamisen maailman lisäksi ”-”- ja ”+” -merkinnöillä kerrotaan, kritisoitiinko maailmaa (-) vai suhtauduttiinko siihen myönteisesti (+). Esimerkiksi luonnonsuojelun kalleutta kritisoitaessa voitaisiin oikeutukseksi merkitä markkinat (+). Jos taas hintaa pidettäisiin typeränä tai huonona mittarina luonnonsuojelulle, sillä vain luonnonsuojelun suosion pitäisi – tämän mielipiteen mukaan - olla peruste suojella lisää metsiä merkittäisiin oikeutukseksi markkinat (-), maine (+).

Julkisen oikeuttamisen analyysissä itse analyysi muokkautuu tutkimuskysymysten sekä aineiston mukaan, painottaen eri tavoin kysymyksiä käytettyjen oikeutusten määrällisistä yleisyyksistä ja yhdistelmistä sekä toisaalta oikeuttamisten spesifimmistä tulkinnoista ja sisällöistä (Luhtakallio & Ylä-Anttila 2011). Tässä tutkimuksessa aineiston analysointi on jaettu kolmeen osaan. luvuista kaksi ensimmäistä keskittyvät mielipidekirjoituksista koostuvan aineiston käsittelyyn: lyhyempään määrälliseen analyysiin sekä yksityiskohtaisempaan oikeutusten ja vaateiden sisältöjen esittelyyn. Tämän jälkeen analysoidaan vielä mielipidekirjoitusten kommenttipalstoilla esiintyneiden kommenttien oikeuttamista. Ideana on tuottaa ensin yleiskuva oikeutusten jakaantumisesta määrällistä analyysiä hyväksi käyttäen, jota päästään tämän jälkeen laadullisella analyysillä

syventämään ja lopuksi analyysissä tuodaan oikeuttamisteorian mukainen vaateiden esittäjien välinen konflikti näkyvämmäksi mielipidekirjoitusten kommentoijien oikeuttamista tutkimalla.

5 ANALYYSI

Oikeuttamisen tapoja löytyi aineistosta runsaasti. Kaikkein selkeimmin aineiston mielipidekirjoituksissa esiin nousivat kysymykset metsien päätösvallasta, metsäteollisuuden ja metsänhoidon kestävydestä, metsien tuottamasta hyvinvoinnista, monimuotoisuuden heikkenemisestä, ennallistamisasetuksen kustannuksista sekä asetuksen valmistelun tasosta. Analyysissäni keskityn erityisesti näihin aineistossani yleisimpiin vaateiden teemoihin, sekä käsittelen mielipidekirjoituksissa ja kommentteissa esiintyneitä oikeuttamisen tapoja.

5.1 Määrällinen analyysi

Määrällisen analyysin aineiston muodostavat 14 mielipidekirjoitusta, joista oikeuttamistapoja löytyi yhteensä 43. Määrällisen analyysin ulkopuolelle jätettiin mielipidekirjoitusten kommenttipalstan kirjoitukset, sillä niistä ei ollut varmasti pääteltävissä kirjoittajien suhtautuminen ennallistamisasetukseen. Mielipidekirjoituksista kymmenen oli ennallistamisasetukselle myönteisiä ja neljä kriittisiä (Taulukko 2). Täysin neutraaleja kantoja ei löytynyt (Taulukko 2), eli voidaan sanoa keskustelun jakautuneen ennallistamisasetusta kannattaviin ja sitä vastustaviin puheenvuoroihin. Valtaosa mielipidekirjoituksista oli asiantuntijoiden laatimia (N=8) ja tämän lisäksi mielipidekirjoitusten laatijoiden joukossa oli metsänomistajia (N=2), johtoportaan edustaja (N=1), opiskelija (N=1), poliitikko (N=1), sekä kansalainen (N=1). Kriittisistä kannoista kolme oli asiantuntijoiden ja yksi johtoportaan edustajan. Näin ollen esimerkiksi molemmat metsänomistajat suhtautuivat ennallistamisasetukseen myönteisesti. Mielipidekirjoituksista ei löytynyt tarkkoja vastaanottajia yhtä kirjoitusta lukuun ottamatta, jossa viesti oli suunnattu poliitikoille. Muutoin vastaanottajiksi voidaan nähdä lukijat tai yleisö, sillä tulkintani mukaan kirjoitukset olivat tarkoitettu spesifin vastaanottajan sijaan ainoastaan osaksi julkista keskustelua.

TAULUKKO 2: MIELIPIDEKIRJOITUSTEN KANTOJEN JAKAUTUMINEN AINEISTOSSA

Kanta ennallistamisasetukseen	N
Neutraali	0
myönteinen	10
kriittinen	4
Yhteensä	14

Eniten aineistossa esiintyi positiivisia oikeutuksia teollisuuden maailmasta, mihin kuuluvia oikeutuksia oli yhteensä 13 (Taulukko 3). Positiivisista teollisuuden maailman oikeutuksista yhdeksän esiintyi myönteisesti ennallistamisasetukseen suhtautuvissa kirjoituksissa ja ennallistamisasetukselle kriittisissä kirjoituksissa määrän ollessa neljä. Oikeutusten maksimimäärä on ennallistamisasetusta kannattavien mielipidekirjoitusten osalta kymmenen ja asetusta vastustavien kirjoitusten osalta neljä (Taulukko 3). Yhtä myönteisen kannan oikeutusta lukuun ottamatta kaikista aineiston kirjoituksista löytyi siis teollisuuden maailman positiivista oikeuttamista.

Myöskään toiseksi eniten aineistossa esiintynyt oikeuttamisen maailma, positiivinen ekologian maailma, ei ole yllättävä, sillä ennallistamisasetuksessa on ennen muuta kyse tässä maailmassa arvokkaista luonnonsuojeluun liittyvistä teemoista. Positiivisesti ekologian maailman oikeuttamista käytettiin aineistossa yhteensä 11 mielipidekirjoituksessa, joista yhdeksässä oli myönteinen kanta ja kahdessa kriittinen ennallistamisasetukseen (Taulukko 3).

Myös markkinoiden maailman positiivinen oikeuttaminen menestyi aineistossa, erityisesti ennallistamisasetukseen kriittisesti suhtautuvissa kirjoituksissa. Heistä kaikki neljä vetosivat markkinoiden maailmaan (Taulukko 3). Markkinoiden maailman esiintyvyys voi selittyä aiheen uutisoinnilla, joka keskittyi vahvasti asetuksen hintaan ja tarjosi näin valmiita keinoja oikeuttaa asetuksen vastustaminen myös mielipidepalstalla. Myös myönteisen kannan omaavista mielipidekirjoituksista kahdessa vedottiin positiivisesti markkinoiden maailmaan (Taulukko 3). Tämä voi kertoa ennallistamisasetuksen kannattajien halusta perustaa omakin oikeuttaminen julkisuudessa suosittuihin oikeuttamisen maailmoihin ja kääntää aiheen narratiivi asetusta suosivammaksi.

Kriittisen kannan omaavissa markkinoiden maailmaa oikeuttamista hyödyntäneissä vaateissa ylivertaisena teemana esiin nousi ennallistamisasetuksen korkea hinta, myönteisen kannan pyrkiessä oikeuttamaan kantaansa sillä, että ennallistamisen kanssa viivyttelyn hintalappu on ennallistamisasetusta korkeampi, sillä luonnon tilan huonontuessa hinta on myöhemmin vieläkin suurempi.

Teollisuuden maailman oikeutuksissa kriittisen kannan vaateissa teemana korostui väite siitä, että Suomen huolehtiessa ennallistamisesta itsenäisesti ilman Euroopan Unionin asetusta tai nykyistä ehdotusta löyhemmän asetuksen antamassa kehikossa, olisi ennallistamistoimet mahdollista suunnata tehokkaammin. Myönteisen kannan oikeutuksissa korostui puolestaan Euroopan komission

ennallistamisasetuksen tehokkuus vaikuttavuudeltaan sekä Suomen valtion tähänastinen tehottomuus biodiversiteettikatoon puuttuvissa toimissa.

Ekologian maailmaan vedottiin sekä myönteisen että kriittisen kannan vaateissa korostettaessa ennallistamisasetuksen hyväksymisen tai hylkäämisen vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen ja muuhun hyvinvointiin. Vähemmän yllättäen kriittisissä mielipidekirjoituksissa nähtiin useammin nykyisten toimien riittävän. Sen sijaan myönteisen kannan edustajat oikeuttivat ennallistamisasetuksen hyväksymistä luonnon paranevalla monimuotoisuudella tai vähintäänkin monimuotoisuuden heikentymisen pysäyttämällä.

TAULUKKO 3: OIKEUTTAMISEN MAAILMOJEN ESIINTYVYYS AINEISTOSSA RISTIINTAULUKOITUNA

Oikeuttamisen maailma	Myönteinen kanta, (% kannasta)	Kriittinen kanta (% kannasta)	Yhteensä kpl
markkinat +	2 (20%)	4 (100%)	6
markkinat -	1 (10%)	0 (0%)	1
teollisuus +	9 (90%)	4 (100%)	13
teollisuus -	1 (10%)	1 (25%)	2
kansalaisuus +	2 (20%)	1 (25%)	3
kansalaisuus -	0 (0%)	0 (0%)	0
maine +	0 (0%)	0 (0%)	0
maine -	0 (0%)	0 (0%)	0
inspiraatio +	1 (10%)	0 (0%)	1
inspiraatio -	0 (0%)	0 (0%)	0
koti +	1 (10%)	2 (50%)	3
koti -	1 (10%)	1 (25%)	2
ekologia +	9 (90%)	2 (50%)	11
ekologia -	0 (0%)	0 (0%)	0
projektit +	0 (0%)	0 (0%)	0
projektit -	0 (0%)	0 (0%)	0

5.2 Mielipidekirjoitusten oikeutusten ja vaateiden sisältöjen analyysi

Aineiston mielipidekirjoituksissa nousivat vahvimmin vaateiden teemoina esiin kysymykset metsien käytön päätösvallasta, metsäteollisuuden ja metsänhoidon kestävydestä, metsien tuottamasta hyvinvoinnista, monimuotoisuuden heikkenemisestä, ennallistamisen kustannuksista sekä asetuksen valmistelun tasosta.

5.2.1 Metsien käytön päätösvalta

Metsien käytön päätösvallassa kiisteltäessä esiin nousivat voimakkaat erot kannoissa sen suhteen, miten tehokkaita metsien ennallistamistoimet olisivat Suomen tai Euroopan Unionin päättäessä niistä. Mieliopidekirjoitusten ennallistamisasetukselle myönteisistä kannoista yhdessä tuotiin esiin myös Euroopan Unionin tuottama, kodin maailmaan (Taulukko 4) kuuluva kuri ja järjestys sekä epävarmuutta tuottavan toiminnan, tekstissä kepuloinnin, paheksunta. Kepuloinnin voidaan katsoa viittaava joko Keskusta -puolueen tarkoitushakuiseen, asetusten vastaiseen maatalouden etujen valvontaa tai yleensä epärehelliseen keinotteluun oman edun nimissä.

Ylipäättään kaikenlainen ympäristöön ja luontoon liittyvä päätöksentekomme on saanut ryhtiä ja selkänöjaa EU-direktiiveistä- ja asetuksista ja pistänyt kansallista kepulointia aisoihin. (Leivo 2022)

TAULUKKO 4: LEIVON (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mieliopidekirjoitus	Metsien käytön päätösvalta	Koti +

Useammassa asetukselle myönteisessä kirjoituksessa tuotiin esiin Suomen toimissa näkyvä osaamisen puute ja EU:n kasvavan sääntelyn tuottama potentiaalinen tehokkuus, eli vedottiin hyvin vahvasti teollisuuden maailmalle ominaisiin suureisiin eli tehokkuuteen ja ammattimaisuuteen:

On hyvä, että rajanvetoa EU:n toimivallasta etenkin luontokatoa koskevilla kysymyksissä selkiytetään. Luonnon monimuotoisuutta on suojeltu Euroopan Unionin yhteisin päätöksin muun muassa lintu- ja luontodirektiivien avulla. Voidaanko niiden tavoitteiden toteuttamista parantaa ja tehostaa uudella asetuksella? (...) Minulle nykytilanne kertoo siitä, että emme voi olla ylpeitä suomalaisesta metsänhoidon osaamisesta metsien lajistoa koskevan luontokadon torjunnassa, (...). (Jokinen 2022)

Tässä Jokisen mieliopidekirjoituksessa teollisuuden maailmaan vetoaminen (Taulukko 5) korostuu erityisesti kohdassa, jossa kirjoittaja kysyy liittyen EU:n ennallistamisasetukseen, voidaanko tavoitteiden toteuttamista parantaa ja tehostaa. Vastaavasti Suomea kritisoidessa teollisuuden maailma näyttäytyy oikeuttamisessa väitteinä, ettei suomalaisten osaamisesta voi olla ylpeä. Ammattitaito, johon osaamisen voidaan katsoa viittaavan, mainitaan Lonkilan ja Lehtosen (2013) määrittäminä teollisuuden maailman suureina.

TAULUKKO 5: JOKISEN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Metsien käytön päätösvalta	Teollisuus+

Osaamisen puutteen ja kepuloinnin lisäksi ennallistamisasetukseen myönteisesti suhtautuvissa kirjoituksissa mainittiin metsänomistajiin kohdistuneen sääntelyä ennen ennallistamisasetustakin. Pyörälän mielipidekirjoituksessa *Metsänomistajia on holhottu ennenkin* (2022), kirjoittaja keskittyy vaateessaan kyseenalaistamaan EU:n sääntelystä tuohtumisen, sillä vasta 2010-luvulla metsien sääntely pääsi irti metsäorganisaatioiden talutushihnasta, eikä metsänomistajien valituksia kuulunut aiemmankaan sääntelyn aikana:

Ennallistamisasetuksen arvostelussa on erityisesti keskitytty Suomen metsätalouteen ja sen hallinnointiin: EU ei saisi missään tapauksessa sekaantua metsiämme koskevaan sääntelyyn, vaan se tulisi jättää kansalliseen päätösvaltaan. (...) Vuoteen 2014 saakka metsäomaisuus oli Suomessa metsäorganisaatioiden tiukassa talutusnuorassa. Metsänomistaja ei saanut hoitaa metsäänsä miten halusi, vaan avohakkuu, maanmuokkaus ja taimien istutus oli käytännössä ainoa vaihtoehto. Tähän kuului metsänhoitoyhdistysten pakkojäsenyys. Tilanne oli aikaisempina vuosikymmeninä vielä pahempi, kun metsälautakunnat ohjeistivat ja valvoivat tiukasti metsän käsittelyä. Nyt valitetaan Brysselin sekaantumista Suomen metsäasioihin, mutta ennen metsälain muutosta vain harvat yksityiset metsänomistajat uskalsivat uhmata virallista metsäoppia. Ihmisen muisti on lyhyt! (Pyörälä 2022)

Pyörälän (2022) mielipidekirjoitus pohjaa oikeuttamistaan kodin maailmaan (Taulukko 6), jonka ominaispiirteitä ovat muun muassa sitoutuminen ja pysyvyys, kritisoidessaan ennallistamisasetuksen arvostelijoita. Tämä oikeuttaminen eroaa sikäli monista muista tähän mennessä esiin nostetuista oikeuttamisista, ettei kirjoittaja itse tunnu välttämättä uskovan pysyvyyteen ja muihin kodin maailman arvoasteikkoihin mittareina, vaikka hyödyntääkin niitä oikeuttamisessaan. Pyörälän kirjoitus onkin hyvä esimerkki negatiivisesta oikeuttamisesta, jossa pohjataan oma vaade kodin maailman suureiden naurettavuuteen. Viesti on, että vuosikausia metsänomistajia säädeltiin rankalla kädellä, mutta pysyvyyden ja tottumuksen vuoksi muutosta ei vaadittu ja metsänomistajat olivat, jos eivät tyytyväisiä, niin ainakin tottuneita asiantilaan. Nyt on kuitenkin ehditty tottua taas toisenlaiseen tapaan vuoden 2014 jälkeen: mielipide sääntelystä, jota ennen pidettiin hyvänä, on muuttunut sillä se ei ole enää viime vuosina ollut totuttu tapa toimia. Muutosta tunnutaan kirjoittajan mukaan siis vastustettavan vain siksi, että se häiritsee totuttua toimintatapaa. Kuten kodin maailmaa käsitelleessä luvussa todettiin, ”kaikenlainen epävarmuutta tuottava toiminta ja häiriöt koetaan kodin maailmassa halveksuttavina” (luku 3.1.6.).

TAULUKKO 6: PYÖRÄLÄN VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Metsänomistaja	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Metsien käytön päätösvalta	Koti-

Ennallistamisasetukseen kriittisesti suhtautuvissa mielipidekirjoituksissa kysymys metsien päätösvalta EU:n ja Suomen välillä näyttöä varsin erilaisessa valossa:

Ennallistamissäädöstä tulee jatkokesittelyssä kehittää suuntaan, jossa jäsenvaltioilla säilyy riittävä harkintavalta valita ennallistamiskohteensa ja päättää toteutuskeinoista. Liian yksityiskohtainen EU-sääntely ei anna tähän riittävästi liikkumavaraa. Kaavamaisilla ratkaisuilla heikennetään metsätalouden toimintaedellytyksiä pääsemättä monimuotoisuustavoitteiden saavuttamisen kannalta parhaaseen tulokseen. (Kaipainen & Remes 2022)

Kaipaisen ja Remeksen mielipidekirjoituksessa (2022) ekologian ja teollisuuden maailma näyttöä yhdessä (Taulukko 7), sillä kirjoittajat oikeuttavat Euroopan Unionin säätelyn vähentämistä sekä metsätalouden toimintaedellytyksillä - eli mahdollisuuksilla tuottaa metsistä entisellä tahdilla tuotteita - että monimuotoisuustavoitteiden saavuttamisella, eli luonnon monimuotoisuuden tilan parantamisella.

TAULUKKO 7: KAIPAISEN JA REMEKSEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Metsien käytön päätösvalta	Ekologia+ Teollisuus+

Tehokkuuden maailmassa tapahtuvaa oikeuttamista oli löydettävissä metsien päätösvaltakysymyksissä sekä kriittisesti suhtautuvilla että ennallistamisasetusta kannattavien käytössä. Erilaisesta kulmasta lähestymällä, mutta vastakkaisen kannan kanssa osittain yhteisillä oikeuttamisen maailmoilla operoimalla, vetoaminen vastapuoleen voikin olla tehokkaampaa. Päästäkseen eteenpäin konfliktissa, on oikeuttamisteorian mukaan omat mielipiteet tai perustelut esitettävä niin, että argumentti vetoaa jaettuihin periaatteisiin, eli niihin oikeuttamisen maailmoin, jotka ovat kiistan kaikkien osapuolten jakamat (Lonkila ym. 2021). Niinpä metsien käytön päätösvalta keskusteltaessa tilanteen ratkeaminen sopuisasti on ainakin siltä osin lähempänä, että keskustelua käydään osittain samojen maailmojen piirissä. Oikeuttaminen on toisaalta myös kilpailua siitä, kumman suosimia oikeuttamisen maailmoja aletaan yhteisesti käyttää konfliktin ratkaisussa. Toisaalta myös oikeuttamisen maailmoja yhdistäviä kompromisseja voidaan löytää, vaikkei niitä tässä aineistossa selvästi esiintynyt.

5.2.2 Metsäteollisuuden ja metsänhoidon kestävyys

Kiistat metsäteollisuuden ja metsänhoidon kestävydestä esiintyvät aineistossa useasti. Ennallistamisasetusta tukeva osapuoli nosti esiin useammassa mielipidekirjoituksessa, ettei suomalainen metsien käyttö ole ekologisesti kestävällä pohjalla:

Päinvastoin kuin luonnonsuojelua vastustavat poliitikot antavat ymmärtää, meillä on suuria ongelmia luontokadon kanssa. Suomen metsien hoito ei ole ekologisesti kestävällä tasolla, ja metsäyhtiöt tahkovat luonnon kustannuksella miljardoittoa. Metsänhoidon kestävyden mantraa toistetaan joka käänneessä, vaikka tutkijat ovat osoittaneet sen vääräksi. (Högmander 2022)

Högmanderin (2022) mielipidekirjoituksessa nostetaan ekologinen kestävyys mittariksi metsien hoidolle ja tästä positiosta tuomitaan metsäyhtiöiden miljardoitot. Toisaalta pyritään myös kumoamaan vastapuolen väite metsänhoidon kestävydestä tutkijoiden auktoriteetin kautta. Högmanderin tekstissä voidaankin nähdä ensin positiivista oikeuttamista ekologian maailmalla (Taulukko 8), minkä mittareilla oikeutetaan negatiivisesti markkinoiden maailma. Tämän lisäksi toisessa lauseessa kirjoittaja vahvistaa oikeuttamistaan teollisuuden maailmassa, missä tieteellinen toiminta on arvostettua.

TAULUKKO 8: HÖGMANDERIN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Poliitikko	Mielipidekirjoitus	Metsäteollisuuden ja metsänhoidon kestävyys	Ekologia+ Markkinat- Teollisuus+

Hyvin samantyyppistä oikeuttamista on nähtävissä myös muissa ennallistamisasetusta tukevien mielipidekirjoitusten leirissä. Esimerkiksi Salosen (2022) kirjoitus hakee oikeutuksensa paljolti samoista maailmoista:

Suomalaisen metsäteollisuuden viime vuosina kasvanut puunkäyttö on Tilastokeskuksen tuottaman aineiston perusteella osaltaan vaikuttanut siihen, että maankäyttösektori muuttui vuonna 2021 hiilinielusta päästölähteeksi. Lisäksi suomalaisten metsien taloudellinen käyttö on merkittävä syy luonnon monimuotoisuuden heikkenemiselle. Toisin sanoen talousmetsä on jo itsessään metsäkadon tuotos ja luontoarvoiltaan yksipuolinen. (Salonen 2022)

Salosen tekstissä on Högmanderin tekstin tapaan ekologian maailman mittareilla metsän käyttöä arvottava väite, jossa taloudellinen käyttö on negatiivista ja monimuotoisuuden kasvu positiivista.

Högmanderin tekstistä poiketen oikeuttaminen ei kuitenkaan suhtaudu arvottavasti rahaan vaan tuotantoon. Näin ollen ekologian maailmaa käytetään positiivisena oikeuttamisena ja teollisuuden maailmaa negatiivisena (Taulukko 9). Salosen aiempi lause vastaa kuitenkin Högmanderin oikeuttamista, sillä selkänøjää ja auktoriteettia haetaan tieteestä, jolloin se näin ollen viedään sen osaksi teollisuuden maailmaa myös positiivisen oikeuttamisen kautta.

TAULUKKO 9: SALOSEN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Opiskelija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Metsäteollisuuden ja metsänhoidon kestävyys	Ekologia+ Teollisuus- Teollisuus+

Ennallistamisasetukseen kriittisesti suhtautuvalla laidalla monimuotoisuus nähtiin ennallistamisasetusta kannattavista poiketen mahdollisena sovittaa talouskäyttöön talousmetsissä:

Talousmetsien luonnonhoidon avulla voidaan sovittaa yhteen metsien talouskäyttö ja luonnon monimuotoisuus. (...) Suomessa soiden ja metsien ennallistamista on toteutettu vapaaehtoisuuteen perustuvissa Helmi- ja Metso-ohjelmissa. Niiden avulla on löydetty hyviä toimintamalleja, jotka ovat laajasti maanomistajien ja muiden toimijoiden kannattamia. Ohjelmien jatkuvuus, riittävä resurssointi ja kehittäminen onkin tärkeää turvata. Myös tutkimusta, kokeiluja, seuranta ja vaikutusten arviointia tarvitaan yhä. (Kaipainen & Remes 2022)

Kaipaisen ja Remeksen (2022) kirjoituksessa argumentti on tiivistetysti: ”nykyinen malli toimii, mutta sitä voidaan vielä tehostaa, jotta se toimisi entistä paremmin”. Kehittämisen ja resurssoinnin ynnä muiden myötä teollisuuden maailman piirissä liikutaan siis tässäkin kirjoituksessa (Taulukko 10). Teollisuuden maailma näkyikin jokaisessa ennallistamisasetukseen kriittisesti suhtautuvassa mielipidekirjoituksessa ja 90 prosentissa siihen myönteisesti suhtautuvissa. Tämä ei toki tarkoita, että se näkyisi jokaisen kirjoituksen jokaisessa vaateessa. Tässä Kaipainen ja Remes (2022) kuitenkin vetoavat tähän laajimmin käytettyyn oikeuttamisen maailmaan, mitä voidaan pitää vastapuoleen vaikuttamisen kannalta järkevänä, kun sitä tarkastellaan oikeuttamisteorian näkökulmasta. Teollisuuden maailman lisäksi vallalla olevan olotilan, jatkuvuuden ja ”näin on ennenkin tehty”-argumentoinnin kautta kirjoittajien voidaan kuitenkin vetoavan myös pysyvyyttä arvostavaan kodin maailmaan (Taulukko 10).

TAULUKKO 10: KAIPAISEN JA REMEKSEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Metsäteollisuuden ja metsänhoidon kestävyys	Teollisuus+ Koti+

5.2.3 Metsien tuottama hyvinvointi

Metsien tuottama hyvinvointi näkyi kirjoituksissa siten, että ennallistamisasetukseen kriittisesti suhtautuvassa leirissä hyvinvoinnin nähtiin tulevan nykyisen tuotannon kehittämisen kautta. Näkemyksen mukaan suomalaisten olisi pysyttävä yhteisenä rintamana, jottei hyvinvointia menetetä:

Huolimatta näistä ympäristön muutoksista metsistä saatavat molekyylit, kuidut ja materiaalit tulevat olemaan entistä tärkeämpiä fossiilisten materiaalien ja mineraalien korvaajina ekosysteemipalvelujen rinnalla. Metsien tulevaisuus hyvinvointimme lähteenä on häikäisevä, jos emme sitä itse sisäisten konfliktien takia menetä. (Simula 2022)

Simulan (2022) tekstissä tuotannon kehittäminen ja sitä kautta teollisuuden maailmaan vetoaminen, esiintyy metsistä saatavien tuotteiden määrän kasvamisena, kun vanhat öljypohjaiset fossilituotteet korvataan puupohjaisella tuotannolla. Metsä onkin tekstissä ensisijaisesti raaka-ainetta, ja hyvinvoinnin kasvu ennen kaikkea taloudellisen hyvinvoinnin kasvua eikä luonnon hyvinvoinnin lisääntymistä. Simulan (2022) uhkaus hyvinvoinnin menetyksestä sisäisten konfliktien seurauksena kietoo oikeutukseen kuitenkin myös vetoamisen kodin maailmaan. Näin se tekee pelottelemalla kodin maailmassa halveksitulla epävarmuutta tuottavalla toiminnalla sekä häiriöllä nykytilaan. Oikeutuksen voidaankin katsoa vetoavan kahteen eri maailmaan (Taulukko 11).

TAULUKKO 11: SIMULAN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Metsien tuottama hyvinvointi	Teollisuus+ Koti+

Myös ennallistamisasetusta kannattavien leirissä hyvinvointi nousee esiin, mutta varsin erilaisella tavalla:

YK:n asiantuntijaraportin mukaan luontokato uhkaa kaikkien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista, sillä hyvinvointimme perustuu luonnolle ja luonnon kestäville käytölle. Terveet ekosysteemit tarjoavat ruokaa ja elintarviketurvaa, puhdasta vettä, hiilinieluja ja suojaa ilmastonmuutoksen aiheuttamilta luonnonkatastrofeilta. (Rohweder & Suominen 2022)

Hyvinvointi on Rohwederin ja Suomisen (2022) tekstissä luontoon ja luonnon kestäväan käyttöön perustuvaa ja sille alisteista. Luonnon voidessa hyvin, myös ihmisen on mahdollista voida hyvin. Kuten ekologian maailmaa avanneessa luvussa (5.1.7) todettiin, maailma arvostaa luonnon osia kuten puhdasta ilmaa tai vettä. Rohwederin ja Suomisen (2022) lista ekosysteemipalveluiden tarjonnasta olisikin voinut toimia hyvänä esimerkkinä tämän tutkimuksen luvussa 5.1.7 läpikäydyssä ekologian maailman esittelyssä. Rohwederin ja Suomisen oikeuttaminen on näin ollen positiivista ekologian maailman oikeutusta (Taulukko 12).

TAULUKKO 12: ROHWEDERIN JA SUOMISEN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Metsien tuottama hyvinvointi	Ekologia+

5.2.3 Väitteiden välinen kiista: ”Suomessa luontokato on syventynyt vuosikymmeniä” vastaan ”luonto ei katoa mutta muuttuu”

”Suomessa luontokato on syventynyt vuosikymmeniä” (Kotiaho ym. 2022) vastaan ”luonto ei katoa mutta muuttuu” (Simula 2022) -väitteiden välisessä kiistassa julkista keskustelua käytiin hyvin vahvasti eri lähtökodista ja arvostuksen erot näkyivät voimakkaina. Ennallistamisasetuksen vastustajilla oli keskiössä ihmisen harjoittaman luonnonmuokkauksen parantaminen:

Suomella on näyttöä siitä, kuinka se voi tapahtua: metsät uudistetaan ripeästi, taimikot hoidetaan huolellisesti, harvennukset tapahtuvat oikea-aikaisesti ja uudistushakkuut tehdään optimaalisena ajankohtana. (...) Luonto on dynaaminen ja siten jatkuvassa muutostilassa niin suoalueilla kuin talousmetsissäkin. Luonto ei katoa, mutta muuttuu – eikä paluuta entiseen ole. (Simula 2022)

Luonto nähtiin muuttuvana ja vanhaan haikailu nähtiin haihatteluna. Tältä osin Simulan (2022) teksti voidaan nähdä siis oikeutukseltaan kodin maailmaan negatiivisesti vetoavana (Taulukko 13), sillä kodin maailmalle arvokasta pysyvyyttä vierastettiin ja maailman vieroksumia häiriöitä pidettiin luontoon kuuluvina. Positiivisesti Simulan (2022) voidaan sen sijaan nähdä vetoavan teollisuuden maailmaan (Taulukko 13), sillä tehokas ja ammattimainen metsänhoito näyttäytyy arvokkaana.

TAULUKKO 13: SIMULAN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Luonto ei katoa, mutta muuttuu	Koti-Teollisuus+

Ennallistamisasetusta tukevassa leirissä luonnon muutosta ei nähty Simulan (2022) tavoin positiivisena, vaan luonnon tilan kyseenalaistavia käsityksiä kritisoitiin ja monimuotoisuuden heikentymistä perusteltiin tieteen auktoriteetin kautta:

Julkisessa keskustelussa ennallistamisasetuksen tarpeellisuudesta on jälleen kyseenalaistettu tieteen käsitys Suomen luonnon tilasta. Kyseenalaistamisesta huolimatta tosiasia on, että Suomessa uhanalaisuuden arviointi perustuu näyttöön, asiantuntemukseen ja pitkän aikavälin aineistoihin, joita riippumattomat asiantuntijat analysoivat Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) tiedeperustaisten kriteerien mukaisesti. Suomen luonnon uhanalaisuus tunnetaan hyvin, ja arviointi kestää asiallisen kriittisen tarkastelun. Suomessa luontokato on syventynyt vuosikymmeniä eikä riittäviä toimia sen pysäyttämiseksi ole tehty. (Kotiaho ym. 2022)

Kriittisen puolen tavoin myös ennallistamisasetusta tukeva puoli perusti vaateensa kuitenkin osin hyvin samantyyppiseen oikeutukseen, sillä myös Kotiahon (ym. 2022) tekstissä ammattimaisuus - joskin tieteen eikä metsänhoidon - näyttäytyi arvokkaana ja tekstin oikeutuksen maailmana voidaan näin ollen pitää teollisuutta (Taulukko 14). Oikeuttamisen maailmoissa ero vastapuoleen löytyi sen sijaan siitä, että samaa teollisuuden maailmaa käytettiin myös vastapuolen kritisoimiseen: vastapuolta syytettiin riittämättömistä, eli ei tarpeeksi tehokkaista toimista.

TAULUKKO 14: KOTIAHON (YM. 2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Luontokadon syventyminen	Teollisuus+

Simulan (2022) mielipidekirjoitukseen tuli myös aineiston ainoa vastine ja poikkeaa lähes kaikista muista mielipidekirjoituksista siinä, että sen vaateen vastaanottaja ei ole yleisö vaan toinen mielipidekirjoituksen laatija (Taulukko 15). Laura Vänskä (2022) kirjoittaa Simulan sekoittavan keskenään hiilensidonnin ja luonnon monimuotoisuuden:

Markku Simula kirjoitti, ettei EU:n ennallistamisasetus huomioi tarpeeksi ilmaston lämpenemisen vaikutuksia luontoon (HS Mielipide 30.10.). Hiilensidonta ja luonnon monimuotoisuus ovat kuitenkin kaksi eri asiaa. Ennallistamisen tavoitteena on saada nimenomaisesti palautettua metsät, suot ja vesistöt mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan, sillä monimuotoinen, laaja elinympäristö kestää muuttuneita olosuhteita paremmin kuin yksipuolinen hiilensidontaan keskittynyt talousmetsä. Ennallistamalla nykyisiä pirstoutuneita elinympäristöjä, meillä on mahdollisuus luontoon, joka kestää muuttunutta ilmasto paremmin. (Vänskä 2022)

Ennallistamisasetusta kannattava Vänskä (2022) perustelee Simulan (2022) kuvaileman hoidetun metsän olevan monimuotoista ja laajaa elinympäristöä huonompi vaihtoehto ja oikeuttaa tämän

monimuotoisen elinympäristön kyvyllä kestää muuttuvia olosuhteita paremmin kuin talousmetsällä. Oikeuttamisen voidaan katsoa sijoittuvan ekologian maailmaan (Taulukko 15), sillä arvokkaaksi nostetaan metsän kyky selvitä, mikä näyttäytyy ekologian maailman mittareilla arvokkaana.

TAULUKKO 15: VÄNSKÄN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Toinen mielipidekirjoituksen kirjoittaja	Mielipidekirjoitus	Monimuotoisen metsän resilienssi	Ekologia+

5.2.4 Ennallistamisen kustannukset

Ennallistamisen kustannukset olivat aineistossa oikeutus, jolla perusteltiin sekä ennallistamisasetuksen kritisoimista, että sen tarpeellisuutta. Kustannukset ovat sikäli muista tähän analyysiin nostetuista aiheista eroava teema, että se on jo kiistan aiheena sitoutunut hyvin vahvasti markkinoiden maailmaan ja kustannuksista puhuttiinkin vetoamalla juuri markkinoiden maailman arvokkaisiin asioihin, kuten rahaan. Näin tehtiin molempien kiistan osapuolien toimesta. Kaikki markkinan maailman oikeuttaminen ei kuitenkaan tapahtunut positiivisena oikeuttamisena, vaan ennallistamisasetuksen kannattajista löytyi tämän suhteen jakolinja oikeuttamisen maailmojen käytössä:

Ohjelmia, tavoitteita, julistuksia, ja löysää puhetta on nähty, mutta uudistukset pysähtyvät kuin seinään. Mikään ei saisi maksaa, kenenkään oikeutta luonnonvarojen käyttöön tai edes riistämiseen ei saisi rajoittaa. (Högmander 2022)

Högmanderin (2022) kirjoituksessa rahaan vetoamista ei pidetä järkevänä ja kustannusten kautta oikeuttaminen ohjelman kritisoimisessa johtaakin siihen, että uudistukset muuttuvat löysäksi puheeksi. Högmanderin vaateessa oikeuttaminen onkin negatiivisesti markkinoiden maailmaan kuuluvaa (Taulukko 16).

TAULUKKO 16: HÖGMANDERIN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Poliitikko	Mielipidekirjoitus	Ennallistamisasetuksen kustannukset	Markkinat-

Ennallistamisen kannattajissa oli kuitenkin lisäksi myös kirjoituksia, joissa rahaa pidettiin hyvänä oikeutuksena juuri ennallistamisasetuksen eteenpäin viemiselle:

On totta, että ennallistaminen ei ole halpaa. Se on kuitenkin halvempaa nyt kuin tulevaisuudessa. (...) Lisäksi on hyvä muistaa, että luonnon ennallistaminen maksaa itsensä takaisin pitkällä aikavälillä. Ennallistaminen auttaa Suomelle tärkeitä elinkeinoja, kuten metsätaloutta, tarjoamalla suojaa ilmastonmuutoksen aiheuttamia sään ääri-ilmiöitä ja tuholaisia vastaan. (Rohweder & Suominen 2022)

Rohwederin ja Suominen oikeutuksessa käännetään uutisoinnissa esiintynyt väite ennallistamisen hinnasta (katso esim. Harju 2022; Frilander & Eskonen 2022) osittain pääläelleen: ennallistaminen ei olekaan kallista, vaan maksaa itsensä takaisin ja lisäksi tuottaa rahaa Suomelle tärkeiden elinkeinojen kautta. Kuten Taulukosta (17) ilmenee, on kyseessä siis positiivinen markkinoiden maailman oikeutus. Lisäksi tekstissä vedotaan siihen, että hinta on järkevää maksaa nyt, kun se on halvempi.

TAULUKKO 17: ROHWEDERIN JA SUOMISEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Ennallistamisasetuksen kustannukset	Markkinat+

Rohwederin ja Suominen (2022) kanssa samaan argumenttiin vedotaan myös muualla ennallistamisen kannattajien teksteissä:

Joistakin tietopuutteista ja kustannuksista huolimatta toimiin on syytä tarttua ripeästi, sillä luontokadon edetessä luonnon elvyttämisen hintalappu kasvaa koko ajan suuremmaksi. (Kotiahon ym. 2022)

Kotiahon (ym. 2022) tekstissä oikeutus on hyvin samantyyppinen kuin Rohwederilla ja Suomisella (2022). Kotiaholla viesti on kuitenkin sikäli ponnekkaampi, että elvyttämiseen hoputetaan ripeästi, jotta rahaa voitaisiin edes hieman säästää. Sama positiivinen markkinoiden maailmaan vetoava oikeuttaminen kuitenkin pysyy (Taulukko 18). Tätä voidaan pitää siinä mielessä perusteltuna, että viestin perillä saamiseksi on viisasta puhua samassa oikeuttamisen maailmassa, jossa keskustelua on käyty myös muualla julkisessa keskustelussa (Lonkila ym. 2021).

TAULUKKO 18: KOTIAHON (YM. 2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Ennallistamisasetuksen kustannukset	Markkinat+

Ennallistamisasetuksen kritisoijissa oikeuttamisen maailma pysyy samana - eli markkinoiden maailmana (Taulukko 19) - kuin konfliktin toisellakin osapuolella. Kritisoijien puolella lehtien otsikoista tuttua viestiä (kts. Harju 2022; Frilander & Eskonen 2022) ennallistamisasetuksen

kalleudesta voi käyttää sellaisenaan: oikeuttaminen saa perustansa kustannuksista ja siten markkinoiden maailmasta:

Komission arvion mukaan asetuksen toimeenpano voi maksaa Suomessa vuosittain lähes miljardi euroa. Lisäksi Metsäkeskuksen alustavan arvion mukaan pelkästään metsäisten alueiden puunkäytön rajoituksista syntyisi metsänomistajille 50–100 miljoonan euron vuosittaiset tulonmenetykset. Kustannukset eivät myöskään jakaudu maiden välillä tasaisesti: Suomessa asetuksen toimeenpano maksaisi arvion mukaan noin 0,39 prosenttia vuosittaisesta bruttokansantuotteesta, kun keskimäärin EU:ssa se jäisi 0,06 prosenttiin. (Kaipainen & Remes 2022)

Kaipaisen ja Remeksen tekstissä vahvistetaan markkinoiden maailmaan nojaavaa oikeuttamista tuomalla pöytään useita eri lukemia siitä, miten kalliiksi ennallistaminen Suomelle tulisi.

TAULUKKO 19: KAIPAISEN JA REMEKSEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Ennallistamisasetuksen kustannukset	Markkinat+

5.2.5 Muita kiistoja

Asetuksen valmistelun taso huoletti ennallistamisasetuksen kriitikkoja. Sen sijaan ennallistamisasetuksen puolustajien taholla aihe ei noussut keskusteluun puolesta tai vastaa.

Toimia ja aivan erityisesti ennallistamisasetusta on leimannut kiire. Määritelmät ovat epäkäytännöllisiä ja epätieteellisiä, kustannusten arviointi puutteellista, samoin ennallistamistoimien kokonaisvaikutusten arviointi. (Tomppo 2022)

Tompon (2022) tekstissä vedotaan asetuksen tekijöiden kiireeseen, epäammattimaisuuteen sekä epätieteellisyyteen. Kaikki nämä asetuksen kritisoinnissa käytetyt keinot sijoittuvat teollisuuden maailmaan (Taulukko 20): ammattimaisuus mainitaan teollisuuden maailman suureissa, ja tieteen tekeminen kuuluu teollisuuden maailmassa arvostettuihin asioihin. Tomppo siis oikeuttaa arvostelunsa sillä, ettei EU:n asetuksen laatijoiden työ ole riittävän laadukasta teollisuuden maailman kriteereillä mitattuna. Asetuksen valmistelun taso huoletti myös muita asetuksen kriitikkoja, mutta oikeutus määräytyi näissä puheissa hyvin samansuuntaisesti Tompon mielipidekirjoituksen kanssa, eikä sitä ole järkevää nostaa tässä yhteydessä esiin, sillä keskustelu jäi vain yhden konfliktin osapuolen käymäksi.

TAULUKKO 20: TOMPON (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Asetuksen valmistelun taso	Teollisuus+

Ennallistamisasetuksen kannattajissa huolta herätti kyvyttömyys pysyä sovituisissa sitoumuksissa:

Tiedeyhteisö on pitkään varoittanut luontokadosta ja sen hiipumisen seurauksista, ja viimein vuonna 2002 YK:n biodiversiteettiä koskevan yleissopimuksen täysistunto hyväksyi päätöksen luontokadon pysäyttämiseksi vuoteen 2010. Tavoitetta ei saavutettu, ja asetettiin uudelleen vuoteen 2020, joka jäi sekin saavuttamatta. (Kotiaho ym. 2022)

Sovitusta lipsuminen näkyi useammassa asetuksen kannattajan tekstissä, mutta ennallistamisasetuksen valmistelun kritisoinnin tavoin, tässäkin asiassa vastapuoli ei lähtenyt väittelyyn mukaan. Valmistelun kritisoijista poiketen oikeutus ei tässä kuitenkaan perustunut teollisuuden maailmaan, vaan arvoasteikko oikeutukseen saatiin kansalaisuuden maailmasta (Taulukko 21). Kansalaisuuden maailmassa arvokkaana pidetään yhdessä tehtyjä sopimuksia ja niistä lipsuminen, kuten Kotiahon (ym. 2022) tekstissä kuvataan tapahtuneen, on halveksittavaa.

TAULUKKO 21: KOTIAHON (YM. 2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Asiantuntija	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Sitoumusten noudattaminen	Kansalaisuus+

Ennallistamisasetuksesta käydyssä julkisessa keskustelussa mielipidekirjoituksissa nousi esiin myös ennallistamisasetuksen vaikutus kaupunkien kykyyn kasvaa, sillä mielipidekirjoitusten mukaan (Karhunen 2022; Stenhäll 2022) asetuksessa vaaditaan tällä hetkellä, että esimerkiksi puuston latvuspeittävyden, eli puuston peittämän alan, tulisi olla kaupungeissa vähintään kymmenen prosenttia. Kymmenen prosentin latvuspeittävyys on sama, minkä Euroopan Unionin tilastotoimisto Eurostat katsoo täyttävän metsän määritelmän (Euroopan parlamentti 2023).

Karhusen kirjoittamassa ennallistamisasetusta kritisoivassa mielipidekirjoituksessa kritisoidaan asetuksen saattavan estää harvaan asuttujen taajamien tiivistämisen:

(...) Asetus edellyttäisi jäsenvaltioiden varmistavan, että vuoteen 2030 mennessä kaupunkien viheralueita ja puiden latvuspeittävyttä ei menetetä vuoteen 2021 verrattuna. Valtioiden olisi varmistettava myös, että kaupunkien viheralueiden kokonaispinta-ala kasvaa vähintään kolme prosenttia kaupunkien vuoden 2021 kokonaispinta-alasta vuoteen 2040 mennessä ja vähintään viisi prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Valtioiden olisi myös huolehdittava, että puiden latvuspeittävyys on ainakin kymmenen prosenttia kaikissa kaupungeissa vuoteen 2050 mennessä.

(...) Asetus saattaa johtaa tilanteeseen, jossa Suomen harvaan asuttuja taajamia ei voi enää tiivistää, vaikka ilmastotavoitteet sitä edellyttävät. Esitys ei huomioi EU-maiden erilaisia tilanteita esimerkiksi kaupungistumisen asteen suhteen. Lisäksi tavoitteiden asettaminen kuntakohtaisesti tuntuu erikoiselta.

Kuntakenttä on vakavasti huolissaan paikallisen demokratian ja erilaiset olosuhteet heikosti huomioivasta komission suuntauksesta esittää jälleen runsaasti delegoituja säädöksiä. (Karhunen 2022)

Karhunen (2022) oikeuttaa kritiikkinsä ennallistamisasetusta kohtaan sillä, ettei asetusta ole ammattitaitoisesti laadittu ja se haittaa ilmastotavoitteita. Näin voidaan päätellä kirjoittajan nostamista ennallistamisasetuksen epäkohdista, jotka ovat Karhunen (2022) mukaan joko erikoisia tai johtavat tilanteisiin, joihin valmistelijat eivät ole pyrkineet. Näin ollen oikeuttamisen maailmoiksi Karhunen (2022) vaateessa voidaan katsoa teollisuuden maailma (Taulukko 22), jossa ammattitaito nähdään arvokkaana sekä ekologian maailma (Taulukko 22), jossa ilmastonmuutoksen torjunta nähdään arvokkaana.

TAULUKKO 22: KARHUSEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Yrityksen johto	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Ennallistamisasetuksen vaikutus kuntien kasvulle	Teollisuus+ Ekologia+

Karhunen (2022) ei ole ainoa ennallistamisasetuksen vaikutuksia kaupunkeihin käsittelevä mielipidekirjoituksen laatija. Stenhällin (2022) vastineessa Karhunen (2022) mielipidekirjoitukseen pohditaan samoja teemoja. Stenhäll (2022) ei kuitenkaan näe ennallistamisasetuksen vaikuttavan haitallisesti kuntien kehittämiseen:

(...) Osa vaatimuksista on onneksi helppo täyttää: Suomen vehreillä kaupungeilla ei vaikkapa latvuspöytäisyyden kannalta ole ongelmia, vaan kaupungit ylittävät helposti kymmenen prosentin vähimmäisvaatimuksen.

Samalla asetuksessa on myös huolettavia piirteitä.

Esimerkiksi kaupunkiseutuja tulisi tarkastella säilytettävän viherpinta-alan osalta yhtenä kokonaisuutena. Ei voi olla niin, että yksittäiset kunnat voisivat kerätä rusinoita pullasta jäämällä asetuksen ulkopuolelle – yhdyskuntarakennetta ei tule päästää vahingossa hajautumaan.

Asetus asettaa varmasti reunaehdoja sille, minkä verran voimme kasvaa luontoalueiden päälle. Tätä kysymystä on syytä muutenkin miettiä: olemmeko jo levittäneet asutustamme liian laajalle?

(...) Vaikuttamistyössä kannattaa muistaa, mistä asetuksessa on pohjimmiltaan kysymys: sen varmistamisesta, että luonnontila paranee myös kaupungeissa. (...) (Stenhäll 2022)

Stenhällin (2022) mukaan latvapeitteisyyden osalta ongelmia ei synny, sillä kaupungin pääsevät tavoitteeseen helposti. Sen sijaan kirjoittaja nostaa ongelmaksi kuntien mahdollisuuden jäädä asetuksen ulkopuolelle. Stenhäll perustelee ongelmallisuutta ja ennallistamisasetuksen tarpeellisuutta muistuttamalla, että pohjimmillaan kyse on luonnontilan parantamisesta kaupungeissa, eli oikeuttaa siis huolensa vapaamatkustajuudesta ekologian valtapiiriin (Taulukko 23) kuuluvalla luonnontilan parantamisella arvokkaana asiana.

TAULUKKO 23: STENHÄLLIN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Poliitikko	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Ennallistamisasetuksen vaikutus kuntien kasvulle	Ekologia+

Ennallistamisasetuksen kannattajiin kuuluva Matti Ikonen (2022) nosti tekstissään aiheen, joka ei herättänyt keskustelua muissa ennallistamiskeskusteluun mielipidepalstalla osallistuneissa. Aihe on kuitenkin oikeuttamisen näkökulmasta mielenkiintoinen, sillä se vetoaa inspiraation maailmaan (Taulukko 24) ainoana mielipidekirjoituksena:

Kaupungin käyttämän konsultin valmisteleva linjausesitys perustelee hakuista näkymien avaamisella, vanhojen puiden poistolla ja kuolleiden puiden aiheuttamalla esteettisellä ongelmalla. Konsultit ovat titteleiltään maisema-arkkitehtejä. Kansallispuistot vetävät ulkoilijoita puoleensa kauneudellaan, kuten vanhoilla metsillä, keloilla ja pötkelöillä. Ulkoilija nauttii sulkeutuneista metsistä, joiden sisällä voi unohtaa hetkeksi ulkopuolisen maailman. Kauneus on katsojan silmässä, eikä luonnossa virkistyjä voi olla väärässä. (Ikonen 2022)

Ikosen (2022) kirjoitus kritisoi kaupungin konsulttien valmistelevaa linjausesitystä estetiikan subjektiivisuudella kirjoittaessaan maisema-arkkitehtien ja ulkoilijoiden kokemista eroista siinä, mitä pidetään kauniina ja toteaa kauneuden olevan jokaisen katsojan määriteltävissä – kauneus on Ikosen mukaan katsojan silmässä. Tällaista jokaisen itse määrittämää kauneutta voidaan pitää inspiraation

maailmassa arvokkaana luovuutena ja itsenäisyytenä, sillä kauneuden subjektiivinen aistiminen voidaan nähdä juuri näihin arvoihin linkittyvänä.

TAULUKKO 24: IKOSEN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Metsänomistaja	Yleisö	Mielipidekirjoitus	Kauneus metsänhoidon perusteena	Inspiraatio+

5.3 Oikeuttamisen jakautuminen kommenttipalstalla

Mielipidekirjoitusten kommenttipalstan kirjoitusten suuren erona itse mielipidekirjoituksiin nousivat analysoitaessa vaateiden puhujat ja vastaanottajat. Puhujien suurena erona oli, ettei kirjoittajien tietoja nimien lisäksi ollut saatavilla, jolloin vaateiden puhujiksi määrittyi kaikkien kirjoitusten osalta *kansalainen*. Vaateen vastaanottajan osalta suuri ero tuli siitä, että kirjoituksista valtaosa oli suunnattu mielipidekirjoitusten laatijoille, eli niillä oli selvä spesifi vastaanottaja, toisin kuin valtaosassa mielipidekirjoituksista. Siksi vaateiden vastaanottajaa on myös kommentteja analysoitaessa nostettu esiin enemmän, kuin mielipidekirjoitusten kohdalla.

Anneli Jalkasen (2022) kommentissa Jouko Högmanderin (2022) mielipidekirjoitukseen, *Suomella on suuria ongelmia luontokadon kanssa*, vaateen vastaanottajana ei valtaosan kommentteista tavoin voida nähdä mielipidekirjoituksen laatijaa. Jalkasen (2022) teksti näyttäytyy ennemminkin itsenäisenä kirjoituksena jatkeena Högmanderin (2022) avaamalle keskustelulle. Vastaanottajaksi määrittyykin mielipidekirjoituksen kirjoittajan sijaan yleisö.

Jalkasen (2022) kommentin oikeuttaminen voidaan nähdä ekologian maailmaan kuuluvana (Taulukko 25), vaikka kirjoittaja ei varsinaisesti alleviivaa luonnon arvoa kommentissaan:

(...) Lajien ja populaatioiden väheneminen ei ole vielä näyttänyt haittaavan esimerkiksi metsien kasvua Euroopassa. Tämä nähdään todisteena siitä, että ekosysteemit edelleen toimivat ja että suojelueidien lisääminen ei auta. En ole itse tämän näkökulman kannalla vaan lisäksi suojelua siellä missä sitä on tehty vähän. En toisaalta vähentäisi talousmetsien hakkuitakaan Euroopassa olennaisesti, koska päästövähennysten korvaaminen metsien hiilinieluilla on globaalin ongelman hoitamista lokaalisti, ei vähennä fossiilisia nettopäästöjä ilmakehään ja koska metsä on epävarma hiilivarasto. (...) Yksi mistä olen melko varma on että pakottaminen haittaa parannuskeinojen hyväksyttävyyttä toimien kohteissa ja heikentää siten onnistumisen todennäköisyyttä. (Jalkanen 2022)

Jalkanen näkee hakkuiden vähentämisen Euroopassa olevan huono ratkaisu ja oikeuttaa tämän sillä, ettei se vaikuta hiilipäästöihin. Tästä voidaan päätellä, että kirjoittaja pitää arvokkaana hiilipäästöjen alentamista arvokkaana tavoitteena, minkä voidaan katsoa kuuluvan ekologian maailman arvokkaisiin asioihin.

TAULUKKO 25: JALKASEN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Yleisö	Kommenttipalstan kirjoitus	Metsien käytön tulevaisuus	Ekologia+

Peurasuon (2022) kommentissa *Kaupunkimetsä tarvitsee vain ennallistamista* -mielipidekirjoitukseen (Ikonen 2022) vaateen vastaanottajana toimii Jalkasen (2022) kommentin tavoin yleisö, mutta myös mielipidekirjoituksen kirjoittaja (Taulukko 26), joka kirjoituksessaan kannatti hakkuista luopumista ja arvosteli kaupungin maisema-arkkitehtejä puiden arvottamisesta vain esteettisesti:

*(...) Ulkoilualueen tulee muistuttaa koskematonta luontoa, vaikka ympärillä asuu satatuhatta asukasta ja tämä alue on heidän lähiulkoilualueetta. Pitää olla kuollutta puuta, risukkoa, pötkelöä ja "hallittua hoitamattomuutta".
Rakennetussa ympäristössä tulee sitävastoin olla hoidettua, kaunista ja kestävä viherrakentamista. Näitä kutsutaan puistoiksi. Hoidetut puistot ovat urbaaniin asuinympäristöön kuuluva elimellinen osa.
(...) On jopa irvokasta nähdä kuinka yksityisiä tontteja hoidetaan pieteetillä ja vieressä rehottaa kaupungin hoitamattomat ryteiköt ja "ekologiset käytävät".
Luonnonsuojelu on hieno ja tavoiteltava asia, mutta koskemattoman luonnon tavoittelu tiheästi asutun kaupungiosan ympäristöelämyksenä ja ainoana hoitoperiaatteena ei riitä kaikille.
Kaupunki on kaupunki ja siihen kuuluu rakennettu ympäristö ja kaupunkimainen kauneus myös viheralueella. (Peurasuo 2022)*

Peurasuon kommentissa arvostellaan ihmisiä, jotka haluavat kaupunkiin koskematonta luontoa, mitä pidetään ekologian maailmassa arvokkaana. Oikeuttamisen voidaan siis katsoa olevan negatiivisesti ekologian maailmaan vetoavaa (Taulukko 26). Vaikka kirjoittaja pitää luonnonsuojelua hienona asiana, näkee hän kaupungissa arvokkaana ”kaupungin pysymisen kaupunkina” ja kuvailee luonnon hoitamista kauniina. Peurasuon arvottama muuttumattomuus kaupungissa voidaan nähdä kodin maailman arvojen mukaisena ja suunnitellun ympäristön arvottaminen teollisuuden maailman arvoihin sopivana. (Taulukko 26).

TAULUKKO 26: PEURASUON (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Yleisö	Kommenttipalstan kirjoitus	Koskematon luonto ei kuulu kaupunkiin	Ekologia-Koti+

Hyvösen (2022) kommentti Jokisen (2022) mielipidekirjoitukseen *Voisiko ennallistamisasetus pelastaa linnunpesiä hakkuilta?*, on suunnattu suoraan mielipidekirjoituksen kirjoittajalle ja vetoaa vahvasti ammattilaisten auktoriteettiin:

Kirjoittaja on hyvinkin väärässä. Kaikki suomalaiset eivät suinkaan ole metsäosaajia kuten ei ole kirjoittaja eikä yleensä muutkaan ns "luonnonsuojelijat". Asiantuntijoitakin meillä on runsaasti, metsien omistajat ja metsäalan ammattilaiset. Kun metsäasiantuntemus on kirjoittajan edustamalla tasolla, että mm ehdotetaan ilmeisen vakavissaan hakkuiden siirtämistä lintujen pesinnän takia niin voi vain todeta huh huh. Onneksi metsiemme hoidosta päättävät todelliset metsäosaajat. (Ari Hyvönen 2022)

Vaateen oikeuttaminen Hyvösen (2022) tapaan ammattitaidon puutteella on vahvasti teollisuuden maailmaan kuuluvaa (Taulukko 27). Ammattimaisuuden arvottamisen lisäksi kirjoittaja arvostelee teollisuuden maailmasta käsin Jokisen (2022) asiantuntemuksen puutetta. Huomionarvoista Hyvösen kommentissa on, että kirjoittaja ymmärtää asiantuntijoina metsien omistajat ja metsäalan ammattilaisen, eikä esimerkiksi mielipidekirjoittajan asiantuntijastatus, entinen ympäristönsuojelujohtaja, ole riittävä.

TAULUKKO 27: HYVÖSEN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Mielipidekirjoituksen kirjoittaja	Kommenttipalstan kirjoitus	Metsänhoidon asiantuntemus	Teollisuus+

Valkasen (2022) kommentti mielipidekirjoitukseen *EU:n ennallistamisasetus muuttaa metsiemme käsittelyä* (Kaipainen & Remes 2022) on suunnattu vahvasti mielipidekirjoittajan tekstin kritiikiksi (Taulukko 28):

"Hyvin toteutettuna ennallistaminen elvyttää eliölajeja ja luontotyyppejä sekä vahvistaa hiilinielujä ja -varastoja."
Jos ennallistamisella tässä tarkoitetaan suojelua tai hakkaamattomuutta, voidaan em väittämästä perustellusti olla eri mieltä.
Suomessa sadanta on suurempaa kuin haihdunta, joten kallioita ja aivan läpäisevämpiä sorakoita ja rinteitä lukuunottamatta maat pyrkivät soistumaan. Jääkauden jälkeen metsät levisivät joka paikkaan ja suot alkoivat myös kasvaa ja paksuta. (...) Suomen metsät kasvaisivat nyt noin 1/3 vähemmän, puuta olisi ehkä 1 mrd kuutiometri nykyistä vähemmän ja moneen nykyiseen tehtaaseen ei riittäisi raaka-ainetta. Toisaalta oikein hyvällä metsänhoidolla voisimme tuottaa puuta jopa 2 x nykyistä enemmän ja siis sitoa hiiltä lähes 200 milj. tonnia. Vanhoissa suojelluissa "kellari-ilmasto" - metsiköissä on kyllä enemmän lahoppuissa eläviä lajeja, mutta sieltä puuttuu valtava määrä valoa tarvitsevia pioneerilajeja, pölyttäjiä ja muita hyönteisiä. (...) (Valkanen 2022)

Valkanen arvostelee tekstissään (2022) mielipidekirjoituksen kirjoittajia (Kaipainen & Remes 2022), pohjaten oikeuttamisensa vahvasti tilastoihin ja tieteeseen, jotka kuuluvat teollisuuden maailmassa arvokkaisiin asioihin. Samaan maailmaan kuuluvaa oikeuttamista on myös metsänhoidon

oikeuttaminen puun tuotannon kasvattamisella. Teollisuuden maailman lisäksi Valkanen oikeuttaa hoidettujen metsien paremmuutta, suhteessa vanhoihin suojeltuihin metsiin, ekologian maailmalla (Taulukko 28), sillä kirjoittajan mukaan täten voidaan kasvattaa pioneerilajien, pölyttäjien ja muiden hyönteisten määrää.

TAULUKKO 28: VALKASEN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Mielipidekirjoituksen kirjoittaja	Kommenttipalstan kirjoitus	Metsänhoito	Teollisuus+ Ekologia+

Virtasen kommentissa (T. Virtanen 2022) *EU:n ennallistamisasetus uhkaa kaupunkien kestävää kasvua* -mielipidekirjoitukseen (Karhunen 2022) kommentoija osoittaa sanansa mielipidekirjoituksen kirjoittajalle (Taulukko 29), kuvaten tämän keksimää ongelmaa keksimällä keksityksi. Sen sijaan kommentin oikeuttaminen on vaikeammin havaittavissa:

On vaikea kuvitella edes väkisin yrittämällä, että mainitulla 6. artikkelilla olisi käytännössä yhtään mitään tekemistä Suomen kaupunkien kanssa. Suomessa kaikki kaupungit eivät ole vieressä, kuten monessa paikassa muualla Euroopassa, vaan jokainen kaupunki on "luonnon ympäröimä".

Kirjoitelmassa kehiteltyyn ongelmaan on yksinkertainen ratkaisu se, että jos kaupungin tiivistämisen rakentaminen lohkaisen palasen vaikkapa olemassa olevaa puistoa kaupungin keskusta-alueelta, perustetaan uusi entistä isompi puistoalue kaupunkialueen laidalle. Näin saadaan vaaditut prosentiosuudet kohdalleen. Mainituksessa artikkelissa ei mitenkään määritellä kaupunkia, kaupunkialuetta tai niiden rajoja.

Keksimällä keksitty ongelma. (T. Virtanen 2022)

Virtasen kommentissa on vaikeammin havaittavissa, sillä suurin osa kommentista keskittyy selostamaan ratkaisua kaupunkikehityksen ongelmaan varsin neutraalisti. Kirjoittajan voidaan kuitenkin katsoa oikeuttavansa kritiikkensä mielipidekirjoituksen laatijaa kohtaan (Karhunen 2022) teollisuuden maailman kautta (taulukko 29), sillä vaateessa korostuu rivien välissä kritiikki mielipidekirjoituksen laatijan ammattitaidottomuutta kohtaan. Virtanen (2022) pitää ongelmaa keksittynä ja ratkaisua helppona, eikä tunnu arvostavan kirjoittajan ammattitaitoa. Tulkinta on kuitenkin hankalaa ja lähes yhtä hyvin perusteiden voitaisiin todeta, ettei kirjoituksessa ole lainkaan oikeuttamista, sillä Virtanen (2022) ei suoraan sano mielipidekirjoituksen kirjoittajaa ammattitaidottomaksi.

TAULUKKO 29: T. VIRTASEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Mielipidekirjoituksen kirjoittaja	Kommenttipalstan kirjoitus	Ennallistamisasetuksen vaikutus kaupunkirakentamiseen	teollisuus+

Korhosen (2022) kommentti Kotiahon (ym. 2022) mielipidekirjoitukseen, *Suomen luonto tarvitsee turvaa ja elvyttämistä*, arvostelee mielipidekirjoituksen kirjoittajia, tehden heistä näin ollen vaateen vastaanottajia (Taulukko 30):

Varovaisuusperiaate on surkea peruste käyttää rahaa asioihin, joista ei ole hyötyä eikä ole edes varmuutta onko ongelma olemassa. Rahat nimittäin menevät varmasti, oli hyötyä tai ei. Luonnonsuojelu pitää siirtää omista rahoista maksettavaksi. Verovaroja ja 8 miljardin vuosittaista velkaa ei voi tuhlaata tällaiseen. Meidän pitää elää jollakin. (Korhonen 2022)

Korhosen kommentissa (2022) arvokasta on raha, jonka kautta arvotetaan, onko Kotiahon (ym. 2022) tekstissä esitetyssä varovaisuusperiaatteen käyttämisessä perusteita vai ei. Korhonen (2022) näkeekin varovaisuusperiaatteen verovarojen tuhlausena, sitoen oikeuttamisen tiukasti markkinoiden maailmaan, missä raha nähdään arvokkaana.

TAULUKKO 30: KORHOSEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Mielipidekirjoituksen kirjoittaja	Kommenttipalstan kirjoitus	Rahan käyttäminen varovaisuusperiaatteen mukaisesti	Markkinat+

Haapakankaan (2022) kommentissa *Suomalainen luonto kiittää EU:ta* -mielipidekirjoitukseen (Leivo 2022) vaade on suunnattu yleisölle (Taulukko 31), sillä kirjoittaja kehottaa kommenttinsa lopussa meitä kaikkia arvostamaan jo tehtyä työtä, jotta rohkaistuisimme tekemään jatkossa vielä enemmän ja syyttää nettikeskustelua pessimismistä. Mielipidekirjoituksen alkuperäiseen aiheeseen viitataan vain ensimmäisessä lauseessa ohimennen, eikä se esiinny päävaateena kirjoituksessa:

EU on tosiaan antanut luonnollemme paljon, vaikka se näyttääkin aina tekevän saman virheen. Paikallisia ei ikinä kuunnella ja vapaaehtoisuudelle ei anneta arvoa. Ei ihme, että kaupunkien luonnonsuojelijat hurraavat paikallisten ollessa (vähintään) epäluuloisia.

Yksi ongelma tässä kuitenkin on, miksei tämä kaikki näy missään? Pelkkää (netti)keskustelua seuraamalla voisi päätellä Suomen luonnon olevan askeleen päässä lopullisesta perikadosta, mutta anteeksi nyt vain, luonnossa liikkussa se ei vain näytä siltä! Enää ei tarvitse käydä pesulla, kun on uinut joessa. Naava ja luppo ovat palanneet kaupungin lähimetsiin, josta tehdas ne hävitti. (...) Metsää näkyy kaikkialla teiden varsilla, mutta niitä puhuttuja ja haukuttuja puupeltoja ei. Metsähakkuita, toki, ja näyttävähän ne rujoilta ensimmäisenä vuonna. Toisena kesänä siellä rehottavat jo heinät ja Rentun ruusu, ja sukkessio jatkaa kulkuaan. Jotkin eläin- ja kasvilajit ovat taantuneet, mutta ei se luonnossa elottomuutena näy. Toiset lajit kun näyttävät menestyvän hyvin.

Vaikka luonnon eteen on vielä paljon työtä tehtävänä, emmekö voisi edes vähän arvostaa sitä mitä on jo tehty! Ihan vain rohkaisemaan meitä tekemään vielä enemmän! (Kari Haapakangas 2022)

Haapakankaan kommentissa oikeuttaminen rakentuu sen ajatuksen ympärille, että luontokadosta käyty keskustelu on liian negatiivista, koska asiat ovat jo hyvin. Tällainen nykytilan arvostaminen voidaan nähdä kodin maailmaan vetoavana oikeuttamisena (Taulukko 31), sillä tässä oikeuttamisen maailmassa vallitsevan olotilan arvottaminen näyttäytyy positiivisena ja epävarmuutta tuottavaa toimintaa, kuten nykytilanteen ongelmien esiin nostamista, pidetään negatiivisena.

TAULUKKO 31: HAAPAKANKAAN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Yleisö	Kommenttipalstan kirjoitus	Tehdyn luonnonsuojelutyön arvostaminen	Koti+

Kuusisto kiittää kommentissaan *Metsänomistajia on holhottu ennenkin* -mielipidekirjoituksen kirjoittanutta Pyörälää (2022) aiheen esiin nostamisesta. Vaateen vastaanottajaksi ei kuitenkaan määriyty mielipidekirjoituksen kirjoittaja, sillä itse vaade – kritiikki mediaa kohtaan – ei ole suunnattu mielipidekirjoituksen kirjoittajalle, vaan kohti mediaa (Taulukko 32):

Kiitos tämänkin asian esille nostamisesta. Metsäyhtiöiden "huoli" on ollut mediassa todella yksipuoleista ja etenkin viime vuosiin asti tapahtuneet älyttömyydet (metsänpohjan auraukset mm) loistavat poissaolollaan julkisessa keskustelussa.

Johtuuko median sidoksista vai osaamattomuudesta, että metsäteollisuudesta kirjoitetaan pääasiassa korulausein, lobbaajien sanomaa mitenkään kritisoidaan tai kyseenalaistamatta? (Kuusisto 2022)

Kuusiston kommentin oikeutus rakentuu median osaamattomuuden kritiikistä. Osaamattomuus tai ammattitaidottomuus kuuluvat teollisuuden oikeuttamisen maailmaan (Taulukko 32), jonka arvoja painottamalla median kyvykkyyttä arvostellaan. Osaaminen näyttäytyy siis kirjoittajalle arvokkaana asiana, jota hän käyttää median toimintaa arvottavana mittarina.

TAULUKKO 32: KUUSISTON (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Media	Kommenttipalstan kirjoitus	Median osaamattomuus	Teollisuus+

Virtasen (E. Virtanen 2022) kommentti *Luonnon ennallistaminen maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin pitkällä aikavälillä* -mielipidekirjoitukseen (Rohweder & Suominen 2022), lähtee liikkeelle ihmettelyllä ja kysymyksillä siitä, miten ennallistaminen toteutettaisiin, eikä suoraa vastaanottajaa ole (Taulukko 33). Kirjoitus on sikäli kaksijakoinen, että se toisaalta arvostelee muita taaksepäin katsomisesta, mutta toisaalta pitäisi itse kiinni tähän asti vallinneista tuhansia vuosia jatkuneista luontoon vaikuttamisen tavoista:

Vähän ihmettelen mitä ihmisen tekemässä ennallistamisessa oikeasti tapahtuisi.. Täytetään metsän ojia ja puut kuolevat pystyyn? Millaista ennallistamista se olisi? Peraatteestako haluttaisiin viisikymmenluvun laitumet karjoineen ja maanviljelyineen takaisin? Onhan nyt aivan varmaa, että ei taas tehdä aatteen vimmassa hölmöyksiä, kun "jotain pitäisi tehdä", joita sitten ihmetellään ja kadutaan myöhemmin? Ihmisen toimenpiteet luonnossa vaikuttavat aina luontoon ja ihminen on jo tuhansia vuosia luontoon vaikuttanut. Luonto on niihin vaikutuksiin on sopeutunut ja nykytilanne perustuu jatkumolle. Se, että mihin tilanteeseen ja millä perusteella siihen entiseen halutaan palata, onko meillä siihen todellista viisautta, ja onko se edes mahdollista? Vai olisiko kuitenkin parempi ja yksinkertaisempaa, jos annamme vastaavasti luonnon olla mahdollisimman rauhassa ja hoitaa itse itseään? Kelloa voimme kääntää taaksepäin, mutta luontoa emme. (E. Virtanen 2022)

Kirjoituksessa luonnon muuttuminen ei näyttäyty negatiivisena, mutta koska ihmisen toimien aiheuttama luonnon muuttuminen näyttäytyy kommentissa pysyvänä olotilana, johon puuttumiseen suhtaudutaan negatiivisesti, on kyseessä kodin maailman oikeuttaminen (Taulukko 33). Virtanen (E. Virtanen 2022) kritisoi myös henkilöitä, jotka haluavat aiheuttaa häiriötä toimivaksi todetulle nykytilalle, eli arvottaa kodin maailmalle arvokkaiden pysyvyyden ja traditioiden kautta ennallistamista kannattavia tahoja. Virtasen (E. Virtanen 2022) tekstistä tulee vahvasti mieleen luvussa 7.2.4 esiintynyt konflikti ”Suomessa luontokato on syventynyt vuosikymmeniä” ja ”luonto ei katoa mutta muuttuu” väitteiden välillä, vaikka oikeuttamisen tavat eroavat osittain mielipidekirjoituksissa käydystä keskustelusta. ”Luonto ei katoa, mutta muuttuu” -väitteen (Simula 2022) tavoin myös Virtasen (E. Virtanen 2022) kommentin voidaan katsoa kuitenkin oikeuttavan myös negatiivisesti kodin maailman arvoja (Taulukko 33). Näin hän tekee kritisoidessaan taaksepäin katsomista ja vanhoihin traditioihin palaamista, kuten Simulankin katsottiin tehneen aiemmin tässä tutkimuksessa (luku 7.2.4). Tämä tekee Virtasen (E. Virtanen 2022) kommentista poikkeavan, sillä se perustaa sekä negatiivisen että positiivisen oikeuttamisensa samaan oikeuttamisen maailmaan.

TAULUKKO 33: E. VIRTASEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Yleisö	Kommenttipalstan kirjoitus	Luonto on ennenkin sopeutunut muutoksiin	Koti+ Koti-

EU:n esittämä ennallistamis-asetus perustuu tieteelliseen tietoon -mielipidekirjoituksen (Salonen 2022) kommenttipalstalle kirjoitettu Pulkkinen (2022) laatima kommentti kohdistaa vaateensa mielipidekirjoituksen kirjoittajalle (Taulukko 34). Pulkkinen (2022) kritisoi Salosen (2022) kirjoitusta samassa oikeuttamisen maailmassa, missä mielipidekirjoituksen oikeuttaminenkin tapahtui, eli tiedettä arvostavassa teollisuuden maailmassa (Taulukko 34). Tämä voidaan nähdä viisaana vaateen vaikuttavuuden kannalta, sillä Boltanskin ja Thévenot'n (2006) mukaan omaa asiaa saadaan edistettyä parhaiten, mikäli konfliktin molemmat osapuolet vetoavat samoihin oikeuttamisen maailmoihin, kuten aiemminkin tässä tutkimuksessa on todettu (kts. esim. luku 7.2.2.). Siinä missä mielipidekirjoitus (Salonen 2022) oikeutti ennallistamisasetusta nimenomaan tieteellä, argumentoi Pulkkinen (2022), että alkuperäinen argumentti on juuri tieteen näkökulmasta väärässä:

Minusta mielipidekirjoituksen kirjoittajan ajatus ei perustu tieteeseen. Tiede on käsittäkseni juuri sitä, asioista saa keskustella. Ei tiede edisty, jos kritiikki kielletään. Ilmastonmuutoksen seuranta perustuu varmaankin tieteeseen, mutta ennallistamisasetus on enneminkin EU:n komission poliittinen tahdonilmaisu ja siksi on suotavaa, että sitä saa ja pitää kritisoida. (Pulkkinen 2022)

Pulkkinen (2022) kommentin voidaankin katsoa omalla oikeuttamisellaan vievän pohjaa Salosen (2022) oikeuttamiselta.

TAULUKKO 34: PULKKISEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Mielipidekirjoituksen kirjoittaja	Kommenttipalstan kirjoitus	Ennallistamisasetus ei perustu tieteeseen.	Teollisuus+

Pöllänen (2022) aloittaa kommenttinsa *Ennallistamisasetus ei huomioi riittävästi ilmaston lämpenemisen vaikutuksia luontoon* -mielipidekirjoitukseen (Simula 2022) lainauksella kommentoitavasta tekstistä ja perustaa kommenttinsa lainauksessa esitetylle väitteelle siitä, ettei luonto katoa, vaikka muuttuukin:

"Luonto ei katoa, mutta se muuttuu – eikä paluuta entiseen ole", kirjoittaa artikkelin laatija.

Totta, mutta ongelma on siinä että niin ratkaisevan osan tuosta muutoksesta aiheutamme me ihmiset. On eri asia tapatuuko "muutos" luonnon omien mekanismien vai pelkästään yhden, itsensä muun elollisen ja elottoman yläpuolelle määritelleen, systeesteemistä jo osin

vieraantuneen lajin toimesta. Usein mainitaan kepeähkösti, että on vain "luonnollista" että lajeja syntyy ja häviää. Mitä, jos yksi kriittisen uhanalaisista lajeista olisikin ihminen itse? (Pöllänen 2022)

Pölläsen kommentti (2022) perustuu Simulan (2022) tekstistä tehdyn lainauksen kritisointiin, vaikka kommentoija myöntääkin, että lainauksen väite on totta. Vastaanottajaksi määrittyikin mielipidekirjoituksen kirjoittaja (Taulukko 35). Kommentin kirjoittajan kritiikki pohjaa väitteensä siihen, ettei Simulan (2022) lainaus ole koko totuus vaan yksinkertaistava, sillä on eroa, onko muutoksen aiheuttajana luonnon yläpuolelle itsensä määritellyt ihminen vai luonto itse. Pölläsen oikeuttamisen voidaan katsoa olevan negatiivisesti kodin maailmaan vetoavaa (Taulukko 35), sillä siinä kritisoidaan Simulan (2022) lainauksen ajatusta siitä, että on vain luonnollista, että asiat menevät niin kuin menevät, ilman vaihtoehtoa toimia toisin. Asioiden tilan pysyminen ennallaan – ilman häiriöitä – on arvokasta kodin maailmassa ja tämän ottamista annettuna Pöllänen (2022) pitää totuuden yksinkertaistamisena.

TAULUKKO 35: PÖLLÄSEN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Mielipidekirjoituksen kirjoittaja	Kommenttipalstan kirjoitus	mielipidekirjoituksen suhtautuminen muutokseen	Koti-

Virtasen (M. Virtanen 2022) kommentti Stenhällin (2022) mielipidekirjoitukseen, *Ennallistamisasetus tuskin lopettaa kaupunkien kasvua*, alkaa Pölläsen (2022) kommentin tavoin lainauksella mielipidekirjoituksen tekstistä. Virtanen (M. Virtanen 2022) ei kuitenkaan suuntaa sanojaan Stenhällille (2022) tai kritisoi tämän tekstiä, vaan käyttää mielipidekirjoitusta keskustelun avauksena, johon liittyy myös oman kommenttinsa keskustelua seuraavalle yleisölle (Taulukko 36). Tämä näkyy esimerkiksi siinä, ettei kommentin kirjoittaja ota kantaa ennallistamisasetuksen vaikutukseen kaupunkirakentamiselle, vaan jatkaa keskustelua eteenpäin koko rakennusalan vaikutuksista luonnon monimuotoisuudelle:

"Lopulta on vaikea uskoa, että kaupunkien kasvu loppuisi ennallistamisasetukseen." Suomen luontoa onkin varjeltava ennen kaikkea rakentamiselta, ei niinkään maa- ja metsätaloudelta. Suurinta luontokato on kaupunkiympäristössä, jossa talojen, auto- ja pyöräteiden sekä markettien tieltä raivattavan metsän tilalle ei koskaan istuteta uutta. Nämä avohakkuut ovat lopullisia. Yhtä lopullisia avohakkuut ovat tuulivoimarakentamisen kohdalla. Tuulivoiman kapasiteetti on tarkoitus moninkertaistaa lähivuosina. Itse voimala-alueen lisäksi joudutaan raivaamaan metsät tarvittavien huoltoteiden ja voimalinjojen tieltä. Ohisalon ministeriö voisikin julkistaa sen luontokadon määrän, jonka tuulivoiman rakentaminen aiheuttaa. (M. Virtanen 2022)

Virtasen (M. Virtanen 2022) kommentin vaade yleisölle voidaan katsoa olevan tiivistetysti: ongelma Suomen luonnolle ei ole maa- ja metsätalous vaan rakentaminen, sillä seuraus on luonnolle lopullinen. Kirjoittajan voidaankin katsoa oikeuttavan vaadettaan ekologian maailmalla (Taulukko 36), sillä tähän oikeuttamisen maailmaan kuuluvat arvokkaina vaateessakin näkyvät luonnon hyvinvointi ja luontokadon määrän vähentäminen.

TAULUKKO 36: M. VIRTASEN (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Yleisö	Kommenttipalstan kirjoitus	Rakentamisen vaikutus luontokatoon	Ekologia+

Tompon mielipidekirjoitukseen *Ennallistamisasetusta on leimannut kiire* (Tomppo 2022) tullut Saikon (2022) kommentti arvostelee Tompon tekstiä selkeän näytön vastaiseksi:

"Kun luontoa käsitellään, toiset lajit hyötyvät ja toiset kärsivät"

Näin on talousmetsissä toimittu ja sen seuraus on ollut luonnon monimuotoisuuden jatkuva heikentyminen. Tästä on selkeä näyttö. Kirjoittajan soisi lukevan Luontopaneelin johdon tämänpäiväiseen kirjoituksen HS:ssa.

Suomen luonnon monimuotoisuus heikkenee ekosysteemitasolla, lajitasolla ja geneettisen monimuotoisuuden tasolla. Meillä ei ole aikaa eikä resursseja tutkia tilannetta kaikkien lajien osalta. Tietoa on jo tarpeeksi. (Saikko 2022)

Saikon (2022) kommentin vastaanottajana (Taulukko 37) toimii siis mielipidekirjoituksen kirjoittanut Tomppo (2022), sillä kommentti arvostelee mielipidekirjoituksesta otettua lainausta näytön vastaiseksi ja ekosysteemeille, lajeille ja geneettiselle monimuotoisuudelle vahingolliseksi. Arvostelun oikeuttamisen toimii teollisuuden maailma, jossa tieteellinen tieto on arvokasta sekä ekologian maailma, jossa arvokasta on esimerkiksi kommentoijan mainitsema luonnon geneettinen monimuotoisuus, sillä vaade vetoaa tieteeseen ja luonnon hyvinvointiin kritiikissään Tompon (2022) esittämiä näkemyksiä kohtaan.

TAULUKKO 37: SAIKON (2022) VAAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Tomppo (2022)	Kommenttipalstan kirjoitus	Taloustmetsien vaikutus luonnon monimuotoisuudelle	Teollisuus+ Ekologia+

Keräsen (2022) kommentti *Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on ilmastoteko* -mielipidekirjoitukseen (Vänskä 2022) arvostelee Vänskän kirjoitusta siitä, että kommentoijan mukaan Vänskän ehdottama monimuotoisuuden turvaaminen johtaa Suomen muuttumiseen EU:n luontoreservaatiksi:

Kirjoituksesta paistaa selkeästi läpi, että Suomesta pitäisi tehdä EUn luontoreservaatti ja että yksi taloutemme perustuksista, metsäteollisuus pitäisi lopettaa. Saman tien osa kansasta voitaisiin sitten lähettää niihin ennallistettuihin metsiin havumajoihin asumaan. (Keränen 2022)

Keräsen kommentin (2022) vastaanottajana toimii selvästi mielipidekirjoituksen kirjoittaja Vänskä (2022) (Taulukko 38). Kommentoijan vaateen voi nähdä hakevan oikeutuksensa positiivisesti teollisuuden maailmasta (Taulukko 38), sillä metsäteollisuuden merkitystä talouden perustana arvostetaan. Lisäksi oikeutus pohjaa negatiivisesti ekologian maailmaan (Taulukko 38), sillä tälle oikeuttamisen maailmalle arvokkaan monimuotoisuuden turvaamisen katsotaan johtavan huonoihin asioihin, kuten talouden perustuksena toimivan metsäteollisuuden lopettamiseen ja Suomen muuttumiseen luontoreservaatiksi.

TAULUKKO 38: KERÄSEN (2022) VAATEEN JÄSENTYMINEN

Puhuja	Vastaanottaja	Tekotapa	Asia	Oikeutus
Kansalainen	Mielipidekirjoituksen kirjoittaja	Kommenttipalstan kirjoitus	Monimuotoisuuden turvaamisen vaikutukset Suomelle	Teollisuus+ Ekologia-

6 PÄÄTULOKSET JA POHDINTA

Oikeuttaminen teollisuuden maailmaan vetoamalla oli eniten esiintynyt oikeuttamisen tapa tämän tutkimuksen aineistossa. Tulosta voidaan pitää osana jatkumoa, sillä myös Hastin (2013) tekemässä tutkimuksessa Muonion metsäkiistoista teollisuuden maailma oli aineistossa selvästi suosituin oikeuttamisen maailmoista. Tämän lisäksi esimerkiksi teollisuuden maailmaan oikeuttamiseen linkittynyt tuotantosuuntautunut näkemys oli hegemonisessa asemassa printtimedioiden metsä uutisoinnista tehdyssä tutkimuksessa (Takala ym. 2020). Lisäksi metsänomistajien arvoja ja asenteita tutkittaessa (Laitila ym. 2009) taloudellinen tuotto ja metsänhoito ovat ilmenneet suosituimpana metsille annettuna arvona, mikä kuvaa teollisuuden maailman arvostusta metsistä keskusteltaessa.

Mielipidekirjoituksista kolmessatoista oikeutus pohjasi positiivisesti ja kahdessa negatiivisesti teollisuuden maailman. Myös mielipidekirjoitusten kommenttien osalta yhteensä peräti kymmenessä vedottiin teollisuuden maailmaan. Historiallisesti Suomen metsät on nähty ennen kaikkea talouden ja teollisuuden linssien läpi, mikä johtaa juurensa metsäteollisuudesta maan talouden veturina, kuten luvussa 2.2 totesin. On kuitenkin huomionarvoista, että teollisuuden maailma ei kuitenkaan rajaudu itsessään pelkästään teollisuuteen ja talouteen. Mielipidekirjoitusten oikeuttamisissa teollisuuden maailman suuri esiintyvyys selittyy myös maailmaan kuuluvaan tieteeseen ja tietentekijöihin vetoamisena, minkä selittää ainakin asetukseen liittyvä asiantuntijakieli sekä asiantuntijoiden määrän vahva korostuminen mielipidekirjoitusten laatijoissa. Teollisuuden maailma oli kuitenkin löydettävissä myös lähes kaikkien muiden kuin asiantuntijastatuksen omaavien kirjoittajien mielipidekirjoituksista. Teollisuuden maailma oli vahvasti esillä myös mielipidekirjoitusten kommentteissa, joten aineiston laajentaminen enemmän muitakin kuin asiantuntijapuheenvuoroja sisältäväksi, ottamalla mielipidekirjoitusten kommentteja osaksi analyysiä, ei ainakaan tällä aineiston laajuudella vaikuttanut maailman yleisyyteen.

Ennakko-oletukseni osalta erityisen yllättävää oli markkinoiden maailman melko vähäinen esiintyvyys aineistossa etenkin suhteessa siihen, miten vahvasti markkinoiden maailma näkyi ennallistamisasetuksen uutisoinnissa. Ennallistamisasetuksen hinta korostuikin vahvasti asetusta kritisoineissa mielipidekirjoituksissa. Kuitenkin kaikista mielipidekirjoituksista vain kuudessa esiintyi markkinoiden maailman kuuluvaa oikeuttamista. Sen sijaan mielipidekirjoitusten kommentteista vain yhdessä kirjoittaja vetosi oikeuttamisessaan markkinoiden maailmaan. Niissä

mielipidekirjoituksissa ja niiden kommenteissa, joissa markkinoiden maailman oikeuttamista käytettiin, näkyi uutisointi selvästi läpi oikeuttamisessa. Markkinoiden maailma oli myös ainoa maailma, missä voitiin nähdä selvästi eroa vetoamisessa ennallistamisasetukseen myönteisesti suhtautuvien ja kriittisten mielipiteiden välillä. Uutisoinnin voikin katsoa tarjonneen helpon keinon ennallistamisasetukselle kriittisille kirjoittajille oikeuttaa mielipiteensä, sillä kriittisistä mielipidekirjoitusten kirjoittajista kaikki vetosivat markkinoiden maailmaan mielipidekirjoituksissaan.

Ekologian maailma oli teollisuuden ja markkinoiden maailmojen tavoin suosittu tapa oikeuttaa vaateita mielipidekirjoituksissa. Ennallistamisasetusta kannattaneissa mielipidekirjoituksissa kaikki, yhtä lukuun ottamatta, vetosivat ekologian maailmaan. Ennallistamisasetukseen kriittisesti suhtautuvissakin mielipidekirjoituksissa puolet päättivät käyttää ekologian maailmaa vaateidensa oikeuttamiseen. Mielipidekirjoituksista yhdessäkään ei vedottu ekologian maailmaan negatiivisesti, mikä poikkesi muista suosituista - markkinoiden ja teollisuuden maailman – oikeutuksista. Sen sijaan mielipidekirjoitusten kommenteissa ekologian maailmaan vedottiin myös negatiivisesti kahdesti. Kommenteissa ekologian maailman oikeuttaminen jakautuikin tasaisemmin, sillä positiivista oikeuttamista löytyi kolmessa kommentissa. Ekologian maailmaa suosi julkisen keskustelun aihe, ennallistamisasetus, joka luontaisesti asettuu tässä oikeuttamisen maailmassa arvokkaiden asioiden, kuten luonnon monimuotoisuuden suojelun, kautta perusteeksi kannattaa asetusta. Aiheen voidaankin katsoa tarjoavan helpon tavan oikeuttaa vaateita ekologian maailman kautta erityisesti ennallistamisasetusta kannattaville, samoin kuin asetuksen hintaan keskittynyt uutisointi teki ennallistamisasetukseen kriittisesti suhtautuneille helpoksi vedota oikeuttamisessaan markkinoiden maailmaan.

Se, ettei ekologian maailma ollut ennallistamisasetusta käsittelevässä keskustelussa suosituin, voidaan päätellä monia asioita. Tulos voi viitata siihen, että julkisessa keskustelussa on saavutettu yhteisymmärrys monimuotoisuuden suojelun tarpeellisuudesta ja fokus on näin ollen siirtynyt keskustelun tarpeellisuudesta kohti tarvittavia keinoja. Tätä ajatusta tukisi myös analyysissa saatu tulos, ettei yksikään mielipidekirjoitus vedonnut ekologian maailmaan negatiivisesti. Sitä, ettei ekologian maailma ollut suosituin oikeuttamisen maailmoista, voi selittää kuitenkin myös esimerkiksi se, että teollisuuden ja markkinoiden maailmaan kuuluvista hinnasta ja tehokkuudesta on kiinnostavampaa puhua kuin käydä keskustelua puhtaasti ympäristöstä. Tulos on samansuuntainen kuin mihin Huikuri (2011) päätyy tutkiessaan ilmastopuhetta: Huikurin mukaan ekologian maailman

putoaminen keskustelun ytimestä kertoo joko yhteisymmärryksestä ympäristönsuojelussa tai sitten talouteen ja valtasuhteisiin liittyvät keskustelut ovat myyvämpiä kuin ympäristöpuhe.

Kodin maailmaan vetoava oikeuttaminen jakautui mielipidekirjoituksissa maailmoista vahvimmin sekä negatiiviseen että positiiviseen oikeuttamiseen. Positiivisesti maailmaan vedottiin kolme kertaa ja negatiivisesti kaksi kertaa. Erityisesti kodin maailmalle arvokasta pysyvyyttä käytettiin maailmaan vetoamisessa sekä puolesta että vastaan. Sama trendi näkyi myös mielipidekirjoitusten kommenttipalstalla, mistä kerätyssä aineistossa kodin maailmalla oikeutettiin vaateita positiivisesti kolmessa kirjoituksessa ja negatiivisesti kahdessa kirjoituksessa. Tulos voi kertoa siitä, miten vahvasti ennallistamisasetuksen takana olevat arvot ravistelevat tuotantomääriä arvostanutta totuttua ajattelutapaa. Toisaalta muutoksen hitaus voi myös turhauttaa kirjoittajia, mistä negatiivinen vetoaminen kodin maailmaan voi kieliä.

Kansalaisuuden maailmaan vedottiin mielipidekirjoituksissa yhteensä kolme kertaa, kahdesti asetusta kannattavissa ja kerran asetukselle kriittisissä mielipidekirjoituksissa. Kommenttipalstalla kansalaisuuden maailma ei esiintynyt kertaakaan. Kaikki aineistossa esiintynyt vetoaminen oli positiivista oikeuttamista. Mielipidekirjoitusten kommentteissa kansalaisuuden maailmaan vetoavaa oikeuttamista ei esiintynyt. Kansalaisuuden maailmaan vedottiin ennen kaikkea kritisoidessa yhdessä tehdyistä sopimuksista lipsumista, mitä pidetään maailmassa tuomittavana. Tulosta voi selittää esimerkiksi turhautuminen ympäristösopimusten tavoitteiden jatkuvaan karkaamiseen.

Inspiraation maailmaan vedottiin kertaalleen mielipidekirjoituksissa. Kommenttipalstan kommentteissa tähän maailmaan vetoavaa oikeuttamista ei näkynyt. Tämän voi nähdä johtuvan ainakin siitä, että inspiraation maailman oikeuttamista voidaan pitää huonosti soveltuvana byrokraattisesta asetuksesta käytävään keskusteluun, sillä esimerkiksi maailmassa arvostettuja taiteilijaineroja ei kovin helposti saa yhdistettyä asetuksen kannattamiseen tai kritisointiin. Ainoa inspiraation maailmaan vetoava oikeuttaminen löysikin tavan vedota maailmaan luonnon subjektiivisen kauneuden kokemuksen kautta. Tämä oli mielestäni erittäin valaiseva esimerkki siitä, kuinka monella tavalla julkisessa keskustelussa voidaan lopulta oikeuttaa vaateita.

Kaikkia oikeuttamisen maailmoja ei aineistossa esiintynyt. Esimerkiksi projektien ja maineen maailmoja ei aineistossa esiintynyt kertaakaan. Osaan maailmoista vedottiin lisäksi vain positiivisesti. Esimerkiksi kansalaisuuden maailmaan ei vedottu aineistossa negatiivisesti kertaakaan. On kuitenkin tärkeää huomata, että myös esiintymättömyys on tärkeä tulos ja kertoo yhtä paljon kuin

esiintyneetkin maailmat siitä, mitä keskustelussa pidettiin arvokkaana. Projektien maailma tuskin olisi esiintynyt laajasti analyysissä, vaikka aineiston kokoa olisi kasvatettu, mutta se ei tarkoita että maailmaan ei olisi voitu vedota keskustelun aiheen vuoksi. Kyseinen oikeuttamisen maailma ei vain näyttäytynyt kirjoittajille asiana, joka olisi kannattanut tuoda esiin omaa mielipidettä edistettäessä.

Julkisen keskustelun oikeuttamisen rakentuminen voidaan nähdä hitaasti muuttuvana, sillä oikeuttaminen kannattaa Boltanskin ja Thévenot'n (2006) ajatusten mukaisesti perustaa vastapuolen kanssa samoihin maailmoin, jotta omaa asiaa saadaan edistettyä. Näin ollen molempien osapuolten pitäisi tehdä ratkaisu vedota uuteen maailmaan, jotta siihen vetoamisesta olisi maksimaalinen hyöty oman agendan edistämiseksi. Medialla on tässä korostunut rooli, sillä uutisoinnilla on vahva valta tuoda julkiseen keskusteluun uusia kulmia, josta käsitellä aihetta. Yksittäisellä mielipidekirjoituksella riski siitä, että oman viestin tavoitavuus heikentyy, on sen sijaan ilmeinen. Oikeuttamisen muuttumisen hitaus kertoo myös siitä, miten hitaasti yhteiskunnan arvot ja diskurssit muuttuvat ja siitä, ettei pyörää tarvitse keksiä uudestaan, vaan kerran toimineet oikeuttamisen tavat voivat toimia oikeuttamisessa toistekin.

Boltanskin ja Thévenot'n (2006) oikeuttamisteorian sopivuudesta jäi tutkimusta tehdessä kaksijakoinen olo. Toisaalta teorian avulla pystyi tuomaan hyvin esiin juuri sitä mihin se oli tarkoitettukin, eli sen miten konfliktin osapuolet pyrkivät edistämään omia päämääriään. Vaikka oikeuttamisteorian maailmoja on tässä tutkimuksessa vain rajallinen määrä, on maailmojen määrä periaatteessa avoin ja maailmoja yhdistämällä voidaan varsin kattavasti ottaa huomioon erilaiset esiin tulevat oikeuttamisen tavat. Tutkimuksessa oikeuttamisen maailmat eivät siis tuoneet oikeuttamisten analysointiin analyysiä suoranaisesti rajoittavia esteitä, vaikka välillä oikeuttamisten sovittaminen maailmoin tuntuikin jokseenkin pakotetulta. Oikeuttamisteorian heikkoutena voidaan kuitenkin pitää ulkopuolisten seikkojen huomiotta jättämistä. Erilaisten vaateiden eriarvoisuutta ja puhujien vaikuttavuutta ei oteta täysin huomioon, vaikka maailmojen esiintyvyys kertookin jossain määrin siitä, mihin maailmoin on julkisessa keskustelussa sopivaa vedota ja minkälaiset arvot yhteiskunnassa ovat vallalla. Se, miksi näihin maailmoin vedotaan, jää kuitenkin analyysin ulkopuolelle jättäen analysoitaessa pimentoon esimerkiksi ne historialliset syyt, miksi julkinen keskustelu on jäsentynyt kuten se on jäsentynyt.

Aineistona käytetty julkinen keskustelu ennallistamisasetuksesta erityisesti Helsingin Sanomien mielipideosastolla ei näyttäytynyt osallistujajoukon puolesta kovinkaan heterogeenisenä vaan asiantuntijat hallitsivat keskustelua. Vaikka homogeenistä joukkoa pyrittiin laajentamaan

sisällyttämällä aineistoon myös mielipidekirjoitusten kommenttipalstoilla käytyä keskustelua, kommentteja ei voida pitää esimerkiksi vaikuttavuudeltaan tasaveroisina mielipidekirjoitusten kanssa. Keskusteluun osallistuneiden kirjoittajien homogeenisyyteen voi vaikuttaa moni tekijä. Todennäköistä on kuitenkin että keskustelun aihe, ennallistamisasetus, on kompleksisuudessaan hankala kohde ammattinsa kautta perehtymättömälle muodostaa mielipide ja täten ottaa keskusteluun kantaa mielipidekirjoituksen kautta. Itse asetus on yli 80 sivuinen, hyvin spesifiä luonnontieteellistä ja juridista kieltä sisältävä teksti, eikä kokonaisuuden hahmottaminen ole asiaan perehtymättömälle yksinkertainen tehtävä. Vaikka aiheesta uutisointi on tuonut asetusta lähemmän tavallista kansalaista, - tästä kertoo jo sekin, etteivät kaikki mielipidekirjoitusten laatijat olleet asiantuntijoita – näyttäytyy asetus epäilemättä vaikeasti haltuun otettavalta ja kaukaiselta laajan ja inklusiivisen julkisen keskustelun aiheeksi. Elizabeth H. Campbellin (2009) mukaan kansalaisten kyvyttömyys osallistua ympäristöongelmia käsittelevään keskusteluun liittyy median tapaan yksinkertaistaa monimutkaisia ympäristöhaittoja. Yksinkertaistaminen johtaa siihen, ettei erilaisten tahojen argumentaatiota, arvoja tai mielipiteitä ymmärretä, sekä siihen, ettei aiheista kyetä muodostamaan mielekkäästi omia mielipiteitä. Yksinkertaistaminen selittyy muun muassa median mahdollisuuksilla ja haluttomuudella käyttää resursseja tutkivaan journalismiin, mikä johtaa virallisten tahojen, kuten virkamiesten ja yritysten edustajien haastatteleamiseen ilman, että näiden tuottamaa tietoa haastetaan.

Kaiken kaikkiaan aineisto, teoria ja metodi toimivat kuitenkin hyvin yhteen. Oikeuttamisteoriaa ei ole juurikaan käytetty metsäkeskustelua tutkittaessa ja julkisen oikeuttamiseen analyysi tarjosi mielenkiintoista tietoa metsäkeskustelussa arvokkaiksi nähdyistä teemoista. Näen ympäristö- ja metsäkeskustelun tutkimisen myös jatkossa tärkeänä, sillä aihe tulee ilmastonmuutoksen ja luontokadon edetessä olemaan varmasti pinnalla julkisessa keskustelussa jatkossakin. Keskustelua tutkimalla voidaan saada tärkeää tietoa yhteiskunnan arvoista ja täten myös pyrkiä vaikuttamaan siihen, miten ympäristökeskustelua jatkossa oikeutetaan.

Lähteet:

- Ahlqvist, S. 2021. Taistelu Talvivaarasta – Julkisen oikeuttamisen analyysi Talvivaaran kaivostoimintaa koskevasta keskustelusta. Pro Gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Blok, A. 2013. Pragmatic sociology as political ecology: On the many worths of nature(s). *European journal of social theory*, 2013, vol.16(4), s. 492-510. Saatavilla verkossa: <https://journals-sagepub-com.libproxy.tuni.fi/doi/epub/10.1177/1368431013479688> (viitattu 31.3.2023)
- Boltanski, L. Chiapello, E. 2018. *The New Spirit of Capitalism*. Verso, London.
- Boltanski, L., & Thévenot, L. (2006). *On Justification: Economies of Worth*. Princeton University Press.
- Boltanski, L., Chiapello, E. 1999. *Le nouvelle esprit du capitalisme*. Gallimard, Paris.
- Campbell, E. 2009. Corporate Power: The Role of Global Media in Shaping What We Know About the Environment. Teoksessa Gould, Kenneth A & Lewis, Tammy L. (toim.) *Twenty Lessons in Environmental Sociology*, 68–84. Oxford University Press, Oxford.
- Euroopan parlamentti. 2023. Euroopan Unioni ja metsät. Saatavilla osoitteessa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/fi/sheet/105/euroopan-unioni-ja-metsat> (viitattu 14.4.2023)
- Frilander, J., Eskonen, H. 2022. Tyly arvio: Suomi joutuu miljardikorvauksiin hiilinielujen romahduksen takia – ”Kansallinen hätätila”, sanoo professori. Yle. Saatavilla verkossa: <https://yle.fi/a/74-20009763> (viitattu 16.4.2023)
- HAMK. 2021. Miten metsäalasta tulisi viestiä? Metsäalan viestintäopas. Saatavilla verkossa: <https://puuhoolto.fi/puhetta-metsasta/viestinta/miten-metsaalasta-tulisi-viestia/> (viitattu 15.4.2023)
- Harju, E. 2022. Karttakuva näyttää: Näin paljon EU-komissio vaatii Suomea hoitamaan luontoa – seuraa miljardiluokan lasku. *Iltalehti*. Saatavilla verkossa: <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/f7c7d4f1-b629-4364-8c17-ed493762dde5> (viitattu 22.3.2023)
- Hast, S. 2013. Taistelu tuulimyllyjä vastaan: Tieto ja oikeuttaminen kahden Länsi-Lapin luonnonvarakiistan hallinnassa. *Sosiologia*, 50(4), 342–357. Saatavilla verkossa: <https://journal.fi/sosiologia/article/view/124094> (viitattu 15.4.2023)
- Helsingin Sanomat. 2023. Artikkelien kommentointiohjeet. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/kommentit/art-2000006396703.html> (viitattu 13.4.2023)
- Helsingin Sanomat. Ohjeita mielipidekirjoituksen lähettämiseen. saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/kirjoitamielipidekirjoitus/> (viitattu 25.3.2023)
- Huikuri, S. 2011. Kiista ilmastosta. Uuden ilmastopimuksen oikeutukset Helsingin Sanomissa ja *The Times of Indiassa* vuosina 2005–2008. *Sosiologia*, 48, 52–66.
- Hämäläinen, U. 2020. Hurmausoperaatio. *Helsingin sanomat*.
- Jagd, S. 2004. Project-Based Organizations and the New Spirit of Capitalism. Paper presented at Nordic Sociology Congress, Malmö, Sweden. Saatavilla verkossa: <https://forskning.ruc.dk/en/publications/project-based-organizations-and-the-new-spirit-of-capitalism> (viitattu 1.4.2023)
- Junkkari, M. 2022. Keskusta väittää saaneensa hallituksen ennallistamis-kiistassa suuren voiton – mutta saiko se? *Helsingin Sanomat*. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/junkkari/art-2000009191531.html> (viitattu 15.4.2023)
- Järvelä, S. 2022. Terrafamen akkuhuumaa - Akkukemikaalitehtaan kehykset sanomalehdissä vuosina 2018–2020. Pro Gradu -tutkielma. Helsingin Yliopisto.
- Kalliokoski, T. 2023. Hiilinielujen romahduksen seuraukset voivat koitua muiden sektorien taakaksi. Valtioneuvosto. Saatavilla verkossa: <https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/hiilinielujen-romahduksen-seuraukset-voivat-koitua-muiden-sektoreiden-taakaksi> (viitattu 15.4.2023)
- Kareksela, S., Ojanen, P., Aapala, K., Haapalehto, T., Ilmonen, J., Koskinen, M., Laiho, R., Laine, A., Maanavilja, L., Marttila, H., Minkkinen, K. Nieminen, M., Ronkanen, A., Sannantaus, T., Sarkkola,

- S., Tolvanen, A., Tuittila, E., Vasander, H. 2021. Soiden ennallistamisen suoluonto-, vesistö-, ja ilmastovaikutukset. Vertaisarvioitu raportti. Suomen Luontopaneelin julkaisuja 3b/2021. Saatavilla verkossa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/77646/suomen-luontopaneelin-julkaisuja-3b-2021-soiden-ennallistamisen-vaikutukset.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (viitattu 6.4.2023)
- Kellokumpu, V., & Säynäjäkangas, J. (2022). Pääoma hakkuuaukealla: kuitupuukapitalismi metsätalouden tendenssinä. *Alue ja ympäristö*, 51(2), 21-45. Saatavilla verkossa: <https://doi.org/10.30663/ay.120651> (viitattu 15.4.2023)
- Keski-Heikkilä, A. 1.11.2022. Hallituksen syksyn suurin riita syntyi luonnon ennallistamisesta – Tästä on kyse. *Helsingin Sanomat*. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000009150664.html> (viitattu 15.4.2023)
- Keski-Heikkilä, A. 30.11.2022. Suomi ei hyväksy ennallistamis-asetusta komission esittämässä muodossa. *Helsingin Sanomat*. Saatavilla osoitteesta: <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000009170488.html> (viitattu 29.3.2023)
- Koopmans, R & Statham, P. 1999. Political Claims Analysis: Integrating Protest Event and Political Discourse Approaches. *Mobilization* 4:2, 203–211
- Krott M (2005) *Forest policy analysis*. Springer, Dordrecht
- Lafayé & Thévenot. 1993. Lafaye, Claudette & Thévenot, Laurent (1993) Une justification écologique? Conflits dans l'aménagement de la nature. *Revue Française de Sociologie* 34:4, 495–524.
- Laitila, T., Hujala, T., Tikkanen, J. & Kurttila, M. 2009. Yksityismetsien monikäyttöön ja monimuotoisuuteen liittyvät arvot ja asenteet: analyysi metsänomistajien haastatteluista. *Metsätieteen aikakauskirja* 2/2009: 113–125.
- Lonkila, M., & Lehtonen, T-K. (2013). Laurent Thévenot ja oikeuttamisteoria. *Yhteiskuntatieteellinen verkkolehti Alusta!*, 2013(25.04.2013). Saatavilla verkossa: <http://alusta.uta.fi/artikkelit/2013/04/25/laurent-thevenot-ja-oikeuttamisteoria.html> (viitattu 15.4.2023)
- Luhtakallio, E. & Ylä-Anttila, T. 2011. Julkisen oikeuttamisen analyysi sosiologisena tutkimusmenetelmänä, *Sociologia*, Vuosikerta. 2011, Nro 1, Sivut 34-51.
- Lyytimäki, T. 2009. Hiipuuko ilmastokeskustelu?: julkisen keskustelun merkitys ilmastopolitiikan valtavirtaistamiselle. *Yhteiskuntapolitiikka-YP* 74 (2009): 5, s. 537-541. Saatavilla verkossa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201209117648> (viitattu 15.4.2023)
- Maa- ja metsätalousministeriö. 2022a. Maa- ja metsätalousministeri Kurvinen: Luonnon tilan parantamista koskevassa EU:n asetusehdotuksessa on lisättävä jäsenmaiden liikkumavaraa. *Tiedote*. Saatavilla verkossa: <https://mmm.fi/-/maa-ja-metsatalousministeri-kurvinen-luonnon-tilan-parantamista-koskevassa-eu-n-asetusehdotuksessa-on-lisattava-jasenmaiden-liikkumavaraa> (viitattu 15.4.2023)
- Maa- ja metsätalousministeriö. 2022b. Suomen metsävarat. Saatavilla verkossa: <https://mmm.fi/metsat/suomen-metsavarat> (viitattu 20.3.2023)
- Massa, I. 2009. *Vihreä Teoria*. Gaudeamus.
- Massa, I. 2014. Polkuja yhteiskuntatieteelliseen ympäristötutkimukseen. *Gaudeamus*.
- Merikoski, M. 2020. 95 % suomalaisista lukee joka viikko sanoma- tai aikakauslehteä jollakin välineellä. Saatavilla verkossa: <https://mediaauditfinland.fi/2020/03/17/95-suomalaisista-lukee-joka-viikko-sanoma-tai-aikakauslehteä-jollakin-valineella> (viitattu 20.3.2023)
- Meriläinen, E. & Lehtinen, A. 2022. Re-articulating forest politics through “rights to forest” and “rights of forest”. *Geoforum* 133 89–100. Saatavilla verkossa: <https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2022.05.010> (viitattu 15.4.2023)
- Mäkinen, V. 2022. Kokoomus jättää väli-kysymyksen metsä-politiikasta. *Helsingin Sanomat*. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000009151436.html> (viitattu 15.4.2023)

- Ojala, O., Ala-Honkola, O. 2023. EU:n biodiversiteetti-strategia ja ennallistamis-asetus. Ympäristöministeriö. Saatavilla verkossa: <https://ym.fi/eu-n-biodiversiteettistrategia> (viitattu 6.4.2023)
- Pietilä, Veikko (2010) Pohdintoja julkisesta keskustelusta joukkoviestimissä. Teoksessa Pietilä, Veikko (toim.) Julkisot, yleisöt ja media, 373–396. Tampere University Press, Tampere.
- Päivänen, E. 2018 , ' Metsäntutkimuksen historian havinaa metsässä ja metsästä. ', Metsätieteen aikakauskirja, Vuosikerta. 2018 , 9982 , Sivut 1-6 . Saatavilla verkossa: <https://doi.org/10.14214/ma.9982> (viitattu 16.3.2023)
- Rahkonen, Juho (2006). Journalismi taistelulentä. Suomen Nato-jäsenyydestä käyty julkinen keskustelu 2003–2004. Acta Electronica Universitatis Tamperensis 547.
- Ramcilovic-Suominen, S. & Pülzl, H. (2018) Sustainable development – A ‘selling point’ of the emerging EU bioeconomy policy framework? Journal of Cleaner Production 172 4170–4180. Saatavilla verkossa: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2016.12.157> (viitattu 14.4.2023)
- Ruuskanen, E., Schönach, P., Väyrynen, K. 2021. Suomen ympäristöhistoria. Vastapaino.
- Rytkönen, E. 2022. Oja tukkoon, kiviä koskeen – tätä tarkoittaa EU:n ennallistamisasetus, josta hallitus riitautui. YLE. Saatavilla verkossa: <https://yle.fi/a/3-12666883> (viitattu 16.4.2023)
- Saarimaa, R. (2009). Metsänhoitajuus Suomessa aikojen saatossa: Paaskoski, Leena 2008: Herrana metsässä. Kansatieteellinen tutkimus metsänhoitajuudesta. Elore, 16(1). Saatavilla verkossa: <https://doi.org/10.30666/elore.78802> (viitattu 16.4.2023)
- Saavalainen, H. 2022. Valtava pala Suomea pitää pian palauttaa luonnon-tilaan – Tätä EU:n määräys tarkoittaa. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000009154151.html> (viitattu 15.4.2023)
- Sandqwist, S., Turja, T., Westinen, J. 2022. Kyselytutkimus metsäkeskustelusta metsäalan ammattilaisille. Taloustutkimus Oy. Saatavilla verkossa: https://www.mmsaatio.fi/media/media/julkistamistilaisuusversio_metsaalan-ammattilaisten-kysely_10_5_2022.pdf (viitattu 1.4.2023)
- STT. 2022: Metsä Group teki historiansa parhaan tuloksen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: Metsä Group teki historiansa parhaan tuloksen (viitattu 15.4.2023)
- Takala, T., Lehtinen, A., Tanskanen, M., Hujala, T. & Tikkanen, J. (2020) Discoursal power and multi-objective forestry in the Finnish print media. Forest Policy and Economics. Saatavilla verkossa: <https://doi.org/10.1016/j.forpol.2019.102031> (viitattu 15.4.2023)
- Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2017. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Tammi.
- Turveinfo. 2022. Tutkittua tietoa turpeesta. Saatavilla verkossa: <http://turveinfo.fi/> (viitattu 30.12.2022)
- Valtioneuvosto. 2022. Valtioneuvosto kannattaa EU:n esitystä luonnon tilan parantamiseksi. Tiedote. Saatavilla verkossa: <https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/valtioneuvosto-kannattaa-eu-n-esitysta-luonnon-tilan-parantamiseksi> (viitattu 15.4.2023)
- Virtanen, H. 2020. "Olemme Suomen merkittävin metsäalan uutistoimija" – Maaseudun Tulevaisuus edelleen Suomen toiseksi luetuin päivälehti. Maaseudun tulevaisuus. Saatavilla verkossa: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/8af8a665-b611-51f2-a94e-a741e686c166> (Vittattu 1.4.2023)
- Wiersum, K.F., Arts, B., van Laar, J. (2012). From Practical Science to a Practice Based Approach: A Short History of Forest Policy Studies. In: Arts, B., Behagel, J., van Bommel, S., de Koning, J., Turnhout, E. (eds) Forest and Nature Governance. World Forests, vol 14. Springer, Dordrecht. Saatavilla verkossa: https://doi-org.libproxy.tuni.fi/10.1007/978-94-007-5113-2_2 (viitattu 16.4.2023)
- Ylä-Anttila, T. 2010. Poliitiikan paluu: globalisaatioliike ja julkisuus. Vastapaino.
- Ympäristöministeriö. 2022: EU:n biodiversiteettistrategia. Saatavilla verkossa: <https://ym.fi/eu-n-biodiversiteettistrategia> (viitattu 1.4.2023)

Aineisto:

Aineistona käytetyt mielipidekirjoitukset:

- Högmander, J. 2022. Suomella on suuria ongelmia luontokadon kanssa. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009193036.html> (viitattu 23.3.2023)
- Ikonen, M. Kaupunkimetsä tarvitsee vain ennallistamista. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009205278.html> (viitattu 6.4.2023)
- Jokinen, M. Voisiko ennallistamisasetus pelastaa linnunpesiä hakkuilta? Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009185780.html> (viitattu 6.4.2023)
- Kaipanen, J. Remes, M. 2022. EU:n ennallistamisasetus muuttaa metsiemme käsittelyä. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008978738.html> (viitattu 2.4.2023)
- Karhunen, M. 2022. EU:n ennallistamisasetus uhkaa kaupunkien kestävää kasvua. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009175933.html> (viitattu 23.3.2023)
- Kotiaho, S., Lehikoinen, A., Sääksjärvi I. 2022. Suomen luonto tarvitsee turvaa ja elvyttämistä. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009170528.html> (viitattu 2.4.2023)
- Leivo, M. Suomalainen luonto kiittää EU:ta. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009254348.html> (viitattu 6.4.2023)
- Pyörälä, S. Metsänomistajia on holhottu ennenkin. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009202883.html> (viitattu 6.4.2023)
- Rohweder, L., Suominen, M. 2022. Luonnon ennallistaminen maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin pitkällä aikavälillä. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009163767.html> (viitattu 2.4.2023)
- Salonen, S. EU:n esittämä ennallistamisasetus perustuu tieteelliseen tietoon. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009190557.html> (viitattu 6.4.2023)
- Simula, M. 2022. Ennallistamisasetus ei huomioi riittävästi ilmaston lämpenemisen vaikutuksia luontoon. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009167335.html> (viitattu 2.4.2023)
- Stenhäll, J. Ennallistamisasetus tuskin lopettaa kaupunkien kasvua. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009193029.html> (viitattu 6.4.2023)
- Tomppo, E. 2022. Ennallistamisasetusta on leimannut kiire. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009171179.html> (viitattu 2.4.2023)
- Vänskä, L. 2022. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on ilmastoteko. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009168445.html> (viitattu 2.4.2023)

Aineistona käytetyt mielipidekirjoitusten kommenttipalstan kommentit:

- Haapakangas, K. 2022. Kommentti ”Suomalainen luonto kiittää EU:ta” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009254348.html> (viitattu 13.4.2023)
- Hyvönen, A. (2022. Kommentti ”Voisiko ennallistamisasetus pelastaa linnunpesiä hakkuilta?” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009185780.html> (viitattu 13.4.2023)
- Jalkanen, A. 2022. Kommentti ”Suomella on suuria ongelmia luontokadon kanssa” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009193036.html> (viitattu 13.4.2023)

- Keränen, S. 2022. Kommentti ”Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on ilmastoteko” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009168445.html> (viitattu 13.4.2023)
- Korhonen, J. 2022. Kommentti ”Suomen luonto tarvitsee turvaa ja elvyttämistä” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009170528.html> (viitattu 13.4.2023)
- Kuusisto, K. 2022. Kommentti ”Metsänomistajia on holhottu ennenkin” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009202883.html> (viitattu 13.4.2023)
- Peurasuo, P. 2022. Kommentti ”Kaupunkimetsä tarvitsee vain ennallistamista” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009205278.html> (viitattu 13.4.2023)
- Pulkinen, M. 2022. Kommentti ”EU:n esittämä ennallistamisasetus perustuu tieteelliseen tietoon” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009190557.html> (viitattu 13.4.2023)
- Pöllänen, J. 2022. Kommentti ”Ennallistamisasetus ei huomioi riittävästi ilmaston lämpenemisen vaikutuksia luontoon” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009167335.html> (viitattu 13.4.2023)
- Saikko, S. 2022. Kommentti ”Ennallistamisasetusta on leimannut kiire” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009171179.html> (viitattu 13.4.2023)
- Valkasen, V. 2022. Kommentti ”EU:n ennallistamisasetus muuttaa metsiemme käsittelyä” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008978738.html> (viitattu 13.4.2023)
- Virtanen, E. 2022. Kommentti ”Luonnon ennallistaminen maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin pitkällä aikavälillä” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009163767.html> (viitattu 13.4.2023)
- Virtanen, M. 2022. Kommentti ”Ennallistamisasetus tuskin lopettaa kaupunkien kasvua” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009193029.html> (viitattu 13.4.2023)
- Virtasen, T. 2022. Kommentti ”EU:n ennallistamisasetus uhkaa kaupunkien kestävästä kasvusta” -mielipidekirjoitukseen. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009175933.html> (viitattu 13.4.2023)